

HEVES MEGYEI ÖNKÉNTESÉK VIZSGÁLATA

- Összegző tanulmány -

Készítette:

Kárpátok Alapítvány – Magyarország

a

Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetének megbízásából

Az önkéntesség fejlesztése Heves megyében egy önkéntes centrum létrehozása révén
elnevezésű

TÁMOP 5.5.2-09/3-2009-0015

projektje keretén belül

Eger, 2010.

A program az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Tartalomjegyzék

I. I. BEVEZETÉS	2
I/1. A projekt háttere	3
I/1/1. Önindító Program - Önkéntesség Elterjesztése Magyarországon	3
I/1/2. Heves Megyei Önkéntes Centrum – Önkéntesség fejlesztése Heves megyében ..	5
I/1/3. Az önkéntességgel kapcsolatos főbb magyarországi kutatásokról	8
II. A VIZSGÁLAT EREDMÉNYEI	14
II/1. A vizsgálat céljai és módszertani kérdései	14
II/1. A vizsgált önkéntesek demográfiai és társadalomstatistikai jellemzői	19
II/2. Az önkéntes tevékenységről	26
II/3. Az önkéntesek motivációiról	33
II/4. Az önkéntes törvényről	38
II/5. A fogadó szervezetről	40
II/6. Az Önkéntes Centrum működéséről és feladatairól	44
III. JAVASLATOK A KIALAKÍTANDÓ ÖNKÉNTES CENTRUM SZÁMÁRA	47
Felhasznált irodalom	52
Mellékletek	54

I. BEVEZETÉS

Magyarországon az elmúlt évtizedben paradigmaváltás következett be az önkéntesség meghatározásában. A rendszerváltás előtti előírt, a köz érdekében kötelező munka helyébe fokozatosan belépett a minden külső kényszerítő hatás nélküli, saját elhatározáson alapuló önkéntes munka¹.

A belső változást elősegítette az önkéntesség irányába egyre fokozódó nemzetközi érdeklődés. Az Egyesült Nemzetek Szervezete (ENSZ) 1997-ben határozatban jelölte ki 2001-et, mint az Önkéntesek Nemzetközi Évét. A nemzetközi évben, hazánkban is jelentős események, szakmai diskurzusok zajlottak a témával kapcsolatban. Innentől datálható Magyarországon a gondolat, hogy az országban az önkéntesség, mint eszme rendszerben történő fejlesztése, a társadalom felé tudatos kommunikálása nem valósulhat meg bizonyos szervezeti keretek megteremtése nélkül. Bár a rendszerváltás után létrejött számos civil kezdeményezés – a Demokratikus Ifjúságért Alapítvány, a Közösségfejlesztők Egyesülete, a Nonprofit Információs és Oktató Központ Alapítvány, a Nonprofit Humán Szolgáltatók Országos Szövetsége, a United Way Budapest Alapítvány – tűzte zászlajára az önkéntesség eszményét, de az első, az önkéntesség hazai fejlesztésének országos koordinációját magára vállaló szervezet, az Önkéntes Központ Alapítvány (ÖKA) csak 2001-ben jött létre.

Az ÖKA létrejöttével felerősödött a jogalkotókkal folytatott párbeszéd, elkezdődött egy az önkéntesség hazai megjelenési formáit jogi keretek közé formáló jogszabály előkészítése. Az évekig tartó párbeszéd eredménye a 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről. A törvény már (az ENSZ megállapításokra alapozva) pontos leírását adja a közérdekű önkéntesség fogalmának.

A szabályozott jogi keretek lehetőséget teremtettek arra, hogy hazai és nemzetközi források bevonásával nagy volumenű országos, az önkéntesség eszményét a társadalommal megismertetni kívánó, az önkéntesség társadalmi elfogadottságát növelő programok induljanak el. Ilyenek voltak például az ÖKA által létrehozott, a Szociális és Munkaügyi Minisztérium (SZMM) és az Országos Foglalkoztatási Közalapítvány (OFA) által támogatott – a **18 és 26 év közötti, valamint a 45 év feletti tartósan álláskeresők munka-erőpiaci esélyeinek javítását célul kitűző**, a hosszú távú önkéntes szolgálat során

¹ *A magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiája 2007-2017* Szerk: Dr. Czike Klára, F. Tóth András Önkéntes Központ Alapítvány 2007
<http://www.onkentes.hu/doksik/20070406140519.pdf> (2010.07.21.)

megszerezhető **tapasztalati tudással, készségek fejlesztésével és munkahelyi gyakorlat megszerzésével biztosítani kívánó**² - ÖTLET 2005 és 2007 Programok.

A jogszabályi keretekre, az ÖTLET Programok és a 2001 óta lezajlott főbb kutatások³ eredményeire alapozva 2007-ben megszületett „A Magyarországi Önkéntesség Fejlesztési Stratégiája”. A stratégiából kiindulva a fejlesztés következő lépcsőfoka a jelenleg is futó 2009-ben indult Önindító Program.

I/1. A projekt háttere

I/1/1. Önindító Program - Önkéntesség Elterjesztése Magyarországon

Az Európai Unió támogatásával, a Társadalmi Megújulás Operatív Program (TÁMOP 5.5.2) keretében valósul meg a program, melynek legfontosabb célja, hogy megfelelő infrastruktúra jöjjön létre Magyarországon az önkéntesség elterjesztésére és támogatására.

A program indítását több éves szakmai előkészítés, valamint az Önkéntes Központ Alapítvány (ÖKA) koordinációjával önkéntes központ fejlesztő munka előzte meg. Az ÖKA 2004 ősze óta dolgozik megyei önkéntes központok kialakításán, aminek eredményeképpen létrejött a jelenleg 8 tagú Önkéntes Központ Hálózat (www.onkenteskozpontok.hu). A program minden megyében egy szervezet számára nyújt bekapcsolódási lehetőséget, annak érdekében, hogy országos hálózat alakuljon ki.

Az önkéntesség hazai fejlődésének fontos záloga egy olyan szervezeti kör kialakulása, amely szolgáltató és fejlesztő funkciói révén a helyi önkéntes programok támogatójává válik. Az önkéntesek az élet számos területén megtalálhatóak, mégis vannak olyan területek, ahol egyáltalán nem, vagy csak alig találkozhatunk velük. Az emberek nagy része többnyire csak ad hoc módon végez önkéntes tevékenységet hazánkban. Az önkéntesség a társadalmi aktivitás egyik legfontosabb megjelenési formája, melynek fejlesztésére minden korábbinál nagyobb szükség van. Hiszen a hagyományos közösségi

² Az Ötlet program célja: http://www.otletprogram.hu/alap.php?inc=dsp&menu_id=4&almenu_id=1 (2010.07.21.)

³ Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek – 2004 (lásd. Felhasznált irodalom)

Nonprofit szervezetek és önkéntesek- új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi – 2004 (lásd. Felhasznált irodalom)

Önkéntesek és nem-önkéntesek jellemzői a 2008. évi Európai Érték Vizsgálat tükrében – 2008 (lásd. Felhasznált irodalom)

A magyar önkéntesek motivációjának vizsgálata – 2009-2010 (lásd. Felhasznált irodalom)

összetartó-támogató funkciók gyengültek, a társadalom szinte minden rétegében egyre erőteljesebben jelenik meg az egymástól való elidegenedés, elmagányosodás elterjedése. Fontos, hogy ezekkel a jelenségekkel szemben alternatívákat lehessen felmutatni és erősödjenek az összefogáson alapuló közösségi, civil kezdeményezések. Annak érdekében, hogy a civil és egyéb szervezetek, vagy akár az önkormányzati fenntartású intézmények hosszú távú programokba vagy akár szolgáltatásokba is be tudjanak vonni önkénteseket, szükség van tudatos fejlesztésre. E tekintetben rendkívüli jelentőségük lehet az ország több megyéjében megjelenő Önkéntes Centrumoknak. A hazai és más országokban működő önkéntes központoknak rendkívüli katalizátor szerepük van, munkájuk eredményeként az önkéntesek sokkal könnyebben jutnak információhoz, biztonságos módon kerülnek kiközvetítésre, a szervezetek mind adminisztrációs, mind módszertani kérdéseikre válaszokat kaphatnak, így felkészültebben fogadhatják az önkénteseiket.

Az Önkéntes Centrumok 2010 év elejétől kezdik meg felkészülésüket és várhatóan 2010 nyaráról indítják szolgáltatásaikat a megye civil szervezetei, intézményei és magánszemélyei számára.

Az Önkéntes Központ Alapítvány elsődleges célja a megyei szinten létrejövő Önkéntes Centrumok támogatása. A centrumok felkészítését elsősorban szakmai anyagok biztosításával, valamint képzések, workshopok során történő szakmai felkészítéssel kívánja elősegíteni. A felkészülés keretében a szervezetek megyei szintű helyzetelemzést valamint igényfelmérést, majd a program során egy országos önkéntes kutatást is végeznek, melyekhez az ÖKA biztosítja az egységesen alkalmazandó módszert. Az ÖKA, mint a program országos koordináló szervezete, az önkéntesség és a projekt hazai ismertségét kommunikációs és promóciós tevékenységekkel is erősíteni kívánja.

A program távlati célja az önkéntes tevékenységet vállalók számának, valamint az önkéntes tevékenység hatékonyságának növelése.⁴

⁴ Önindító Program - Önkéntesség Elterjesztése Magyarországon <http://onkentes-heves.hu> (2010.08.25.)

I/1/2. Heves Megyei Önkéntes Centrum – Önkéntesség fejlesztése Heves megyében

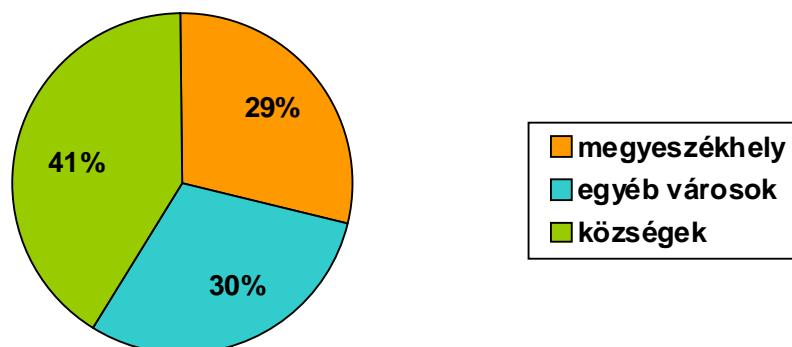
Megyei háttér a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) 2006 évi adatai alapján

Heves megyét az Észak-magyarországi régió legfejlettebb megyéjeként emlegetik, de országos viszonylatban **hátrányos helyzetűnek** tekinthető. Lakosságszámát tekintve a kisebb megyék közé tartozik. Heves megyében 2006-ban 1868 nonprofit szervezet működött, **88 százalékuk (1637) az ún. klasszikus szervezeti formákhoz** köthető: 35% alapítványi, 53% egyesületi formában tevékenykedett. Az 1000 lakosra jutó szervezetek száma az átlagnak megfelelő 5,8; ebben a tekintetben a 8. helyet foglalja el a megyék rangsorában.

A megye civil szervezetei az egyesületek dominanciája miatt **zömmel a szabadidő és hobbi, valamint a sport és az oktatás területén vannak jelen**, de szép számban találunk kulturális és szociális szervezeteket is. Alacsony számban képviseltetik magukat a kutatással, jogvédelemmel, nemzetközi kapcsolatokkal foglalkozó szervezetek, valamint az adományosztó, non-profit szövetségek is.

A települési hierarchia szerinti megoszlásnál (ld. 1. ábra) általában a megyeszékhelyek és a nagyobb városok dominanciája figyelhető meg minden megyében, így Hevesben is. A **szervezetek 41 százaléka községekben működik**, és valamivel kevesebb, mint 30 százalékuk kötődik a megyeszékhelyhez. A kevés számú város miatt a városi (megyeszékhelyen kívüli egyéb városi) székhelyű szervezetek száma csak 500 körüli.

1. ábra: Civil szervezetek település-nemenkénti megoszlása Heves megyében, 2006

(Forrás: A non-profit szervezetek száma jogi forma, megyék és régiók szerint, 2006. KSH.)

A non-profit szervezetek szolgáltatásának elérése szempontjából lényeges, hogy mekkora egy-egy szervezet hatóköre. A klasszikus civil szervezetek közel 30 százaléka települési szinten tevékenykedik, a második legnagyobb csoportot (364 szervezet) az egy konkrét cél teljesítése érdekében szerveződők alkotják. Viszonylag kevés a regionális és országos hatókörű szervezetek száma, és mindössze 35 szervezet lépi át az országhatárokat.

A megyében működő civil szervezetek mindössze 14 százaléka engedheti meg magának, hogy főállású vagy részmunkaidős munkavállalót foglalkoztasson. Még alacsonyabb ez az arány a klasszikus civil szervezeteknél, ahol **mindössze 180 szervezetnek van fizetett alkalmazottja (11%)**.

Heves megyében, a civil szervezeteknél főállásban vagy részmunkaidőben foglalkoztatottak átlagos létszáma 2,9 fő, az önkéntesek átlagos létszáma 37 fő. A szervezeteknél tevékenykedő önkéntesek száma kiemelkedő nagyságrendű, ennek oka, hogy pozitív irányba változnak az önkéntességgel kapcsolatos attitűdök, gyakorlatok.⁵ A KSH adatai alapján 2006-ban a megyében 1 152 szervezet 13 860 önkéntes segítővel rendelkezett. Ezek közül 8 487 fő alkalmi, 5 373 fő rendszeres önkéntes segítő volt.

⁵ Megyei szintű szolgáltatás-fejlesztési koncepció civil szervezetek számára Szerk: Kárpátok Alapítvány – Magyarország, Életfa Környezetvédő Szövetség, INNTEK Nonprofit Kft. 2009.

Az Önkéntes Centrum fenntartója

A Magyar Vöröskereszt 1881-ben történt megalakulása óta tradicionálisan nagy hangsúlyt fektet működésében és programjainak lebonyolításában az önkéntesek bevonására, segítségére. Szervezeti tevékenységét statisztikai szerint évről-évre közel 1000 fő támogatja társadalmi segítőként.

Heves megyében a megyei szintű önkéntesség fejlesztése érdekében a Vöröskereszt megyei szervezete bekapcsolódott az előbbieken ismertetett országos szintű önkéntes programba, és főpályázóként az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében megjelenő TÁMOP 5.5.2. azonosítószámú kiírásnak köszönhetően valósítja meg projektjét.

A projekt legfontosabb eleme egy megyei Önkéntes Centrum (ÖC) létrehozása.

Az Önkéntes Centrum működtetésének fő célja az önkéntesek és az őket fogadó szervezetek tevékenységének összehangolása, az önkéntesség valamennyi formájának népszerűsítése a helyi közösségi szükségletek, valamint az osztársadalmi érdekek minél szélesebb körű kielégítése érdekében.

Az Önkéntes Centrum az alábbi főbb szolgáltatásokat végzi:

- **Közvetítés**

Önkéntes munkát vállalni szándékozó személyek és az önkénteseknek lehetőséget biztosító, munkájukra igényt tartó, potenciális fogadó szervezetek adatbázisba gyűjtése, közöttük információáramlás biztosítása.

- **Felkészítés**

A lehetőségek ismertetésén túl szakmai tanácsadás az önkénteskedni vágyó személyeknek. A fogadó szervezetek számára képzések szervezése az önkéntesek foglalkoztatásával kapcsolatban.

- **Népszerűsítés**

Tájékoztatók szervezése a non-profit, az állami és a magánszektor (különös tekintettel a gazdasági szervezetekre) képviselői részére, információátadás, információcsere.

- **Fejlesztés**

A fogadó szervezetek és az önkéntesek körében folyamatos az igényfelmérés. Az igényfelmérések eredményeinek rendszerezése, nyilvánosság biztosítása, törekvés az igények kielégítésére. Az önkéntesség fejlesztési folyamatának, fenntarthatóságának különböző forrásteremtő tevékenységek (pályázatok) révén történő biztosítása.⁶

⁶ Önkéntes Centrum – Heves Megye <http://onkentes-heves.hu/> (2010.08.25.)

I/1/3. Az önkéntességgel kapcsolatos főbb magyarországi kutatásokról

Magyarországon először a Nonprofit Kutatócsoport végzett önkéntességgel kapcsolatos felmérést. „Adatai szerint az informális (nem szervezethez kapcsolódó) önkéntesek száma 1995-ben meghaladta a 2 263 780 főt (ami akkor a felnőtt korú népesség 29%-át jelentette). A formális szervezetekben önkéntes munkát végzők száma ugyanekkor 400 207 fő, a felnőtt korú népesség 5%-a volt.”⁷

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) is a kilencvenes évek közepétől tartja nyilván az önkéntesek számának alakulását a non-profit, civil szervezetek esetében. A KSH a jogilag bejegyzett non-profit, civil szervezetek önbevallása alapján hozza ki évről évre adatait. Az 1995 és 2007 közötti adatok szerint az önkéntesek száma igen változó volt, 312 és 500 ezer fő között mozgott.⁸

A kilencvenes évektől kezdve a két legjelentősebb kutatás, amely a magyarországi önkéntesek számának mérésére irányult 1993-ban és 2004-ben zajlott le.⁹ 1993-ban az önkéntes tevékenységet végzők száma 1 726 778 fő volt, míg 2004-ben ez a szám kétszerese lett, azaz 3 474 731 főre emelkedett.¹⁰

A 2004-es „Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek” elnevezésű felmérés szerint a szervezetekben önkéntes munkát végzők száma eléri az 1 millió főt és „a természetbeni és pénzbeli adományozásba, valamint az ellenszolgáltatás nélküli önkéntes tevékenységbe és véradásba 2004-ben (legalább valamelyik formában) a 14 éves és idősebb népesség közel négyötöde bekapcsolódott”, amely a szerzők számításai szerint 7 millió embert jelentett.¹¹ Bár ez a szám elsőre négyszeres növekedést jelent a kilencvenes évek adataihoz képest, meg kell jegyezni, hogy ebben a kutatásban az adományozás, véradás és önkéntes tevékenységek igen tág témakört alkotnak. Így ha levonjuk ebből a 7 millió főből a közel 3,5 millió véradót és adományozót, hozzávetőlegesen 3 millió 400 ezer önkéntessel számolhatunk a kétezres évek közepén. A magyarországi önkéntesek számának

⁷ Czike Klára – Bartal Anna Mária: Nonprofit szervezetek és önkéntesek – új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi In: OFA Munkaügyi Tárgyú Kutatások, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba 2004.

⁸ Bartal Anna Mária: Önkéntesek és nem-önkéntesek jellemzői a 2008. évi európai érték vizsgálat tükrében http://volunteermotivation.info/downloads/ONK_NEMONK_BAM2009.pdf (2010.07.20.)

⁹ Czákó Á., Harsányi L., Kuti É., Vajda Á. (1995): Lakossági adományok és önkéntes munka. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal, illetve Czike, K., Kuti É., (2005): Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek. Gyorsjelentés a 2004-es felmérés eredményeiről. Budapest: Önkéntes Központ Alapítvány, Nonprofit Kutatócsoport.

¹⁰ Czákó.Harsányi-Kuti-Vajda 1995; ill. Czike-Kuti 2005 (lásd. Felhasznált irodalom)

¹¹ Czike Klára - Kuti Éva: Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek Gyorsjelentés a 2004 -s felmérés eredményeiről <http://www.nonprofitkutatás.hu/letoltendo/gyorsjelentés.pdf> (2010.07.20.)

alakulásának meghatározásához további pontosabb adatokat kapunk az Európai Érték Vizsgálat eredményeinek felhasználásával.

A 2008-as Európai Érték Vizsgálatban a vizsgált népesség 10,8 százaléka, 901 545 fő (közülük 472 624 férfi és 428 921 nő) végzett 2008-ban szervezetek számára önkéntes munkát. A korábbi adatfelvételek alapján 1991-ben a 18 évnél idősebb népesség 16,4 százaléka, 1999-ben pedig 14,8 százaléka mondta azt, hogy végzett önkéntes munkát.¹²

A tipikus önkéntes jellemzői az 1993-as, 2004-es és 2008-as vizsgálatok alapján a következőképpen alakultak¹³:

1. Táblázat: A tipikus önkéntes jellemzői 1993–2008 között

Jellemzők	1993	2004	2008
Nem	főként férfi	főként férfi	főként férfi
Életkor	21-50	31-50	36-55
Családi állapot	házas	házas vagy hajadon/nőtlen	házas vagy egyedülálló
Gyermekek száma	leginkább 2-3	leginkább 1-3	0-2
Iskolai végzettség	felsőfokú	középiskolai, felsőfokú	Érettségi, felsőfokú
Foglalkozás	vezető, beosztott értelmiségi	beosztott értelmiségi	Tanuló, nyugdíjas, vezető, beosztott értelmiségi
Település	község, főváros	község, főváros	község, nagyváros, főváros

Az első kutatások óta eltelt másfél évtizedben látható, hogy igen nagy hullámzások mellett a kétezres évek végére csökkent az önkéntes munkát végzők száma.

Bár az önkéntesek száma csökkent, ugyanakkor az önkéntes tevékenységet végzők csoportja tágult. Ebben az időszakban már a középiskolások is jelentős számban (a válaszadó 14-17 év közöttiek 39%-a) végeznek önkéntes tevékenységet. Az önkéntes

¹² Bartal Anna Mária – Kmetty Zoltán: A magyar önkéntesek motivációjának vizsgálata és a Magyar Önkéntesmotivációs Kérdőív (MÖMK) sztenderdizálásának eredményei Budapest, 2010.

<http://volunteermotivation.hu/downloads/onkmot.pdf> (2010.07.20.)

¹³ Czakó – Harsányi – Kuti - Vajda 1995; ill. Cziike - Kuti 2005, továbbá Bartal 2009. alapján

munkavégzés motivációi közül ebben az időszakban (is) – a másokon való segítség mellett – az önkénteskedés, mint családi hagyomány dominál.¹⁴ A 2006-ban készült „Önkéntesség, jótekonyság, társadalmi integráció” elnevezésű kutatásban a megkérdezettek 89%-a jelölte meg motivációs tényezőként, hogy „jó érzés segíteni”, míg 60%-uk a családi indíttatást jelölte meg, mint második számú önkéntes munkavégzésre motiváló tényezőt.¹⁵

Magyarországon az első jelentősebb, az önkéntesek motivációit elemző kutatás, az „Önkéntesek és nonprofit szervezetek – az önkéntes tevékenységet végzők motivációi és szervezeti típusok az önkéntesek foglalkoztatásában” szintén 2004-ben készült. Ebben három önkéntes típus jelenik meg: a régi, az új, és a vegyes típusú önkéntesség. A felmérésben nyolc lehetséges motivációs tényezőt jelenítenek meg a kutatók:

1. szegényeken való segítség
2. tapasztalatszerzés
3. vallás, hit fontossága
4. kihívás, szakmai fejlődési lehetőség
5. erkölcsi kötelesség
6. a szabadidő hasznos eltöltése
7. új barátok szerzése
8. közösséghez tartozás

Ezen nyolc motivációs tényező csoportosítása adta a három típus alapját. Azon válaszadók, akik leginkább:

- a szegényeken való segítség,
- a vallás, hit fontossága,
- az erkölcsi kötelesség,
- a közösséghez tartozás

tényezők miatt végzik önkéntes tevékenységeiket, a **régi** típusú önkéntesek csoportját alkotják.

Azon válaszadók, akik leginkább:

- a tapasztalatszerzés,
- a kihívás, szakmai fejlődési lehetőség,

¹⁴ Czike, Kuti 2004.

¹⁵ Czike Klára – Kuti Éva 2006: Önkéntesség, jótekonyság, társadalmi integráció. Budapest: Nonprofit Kutatócsoport, Önkéntes Központ Alapítvány.

- a szabadidő hasznos eltöltése,
- az új barátok szerzése

tényezők miatt végzik önkéntes tevékenységeiket, az **új** típusú önkéntesek csoportjába sorolhatóak.

Inkább „régí” típusú önkéntesnek tekinthetők azok, akik válaszaik többségben „régí” típusú értéket választottak, és inkább „új” típusú önkéntesnek tekinthetők azok az önkéntesek, akik a válaszaikban az „új” típusú értékeket preferáltak. A **vegyes** típusban ugyanolyan arányban találtak „régí” és „új” típusra utaló válaszokat.¹⁶

A korábbiakban említett 2004-es „Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek” elnevezésű kutatásban már bővül a motivációs tényezők száma, s összesen 18 ilyen állítás jelenik meg:

1. Az önkéntesség családi indíttatású
2. Jó érzés segíteni
3. Konkrét cél megvalósítása
4. Szoros kapcsolat a támogatott szervezettel
5. Hálával tartozik a szervezetnek
6. Életkörülmények javultak
7. Az igénybe vett szolgáltatások minősége javult
8. Közösséghez tartozás
9. Szabadidő hasznos eltöltése
10. Önmagam megismerése az önkéntesség révén
11. Tapasztalatszerzés
12. Kihívás, szakmai fejlődés
13. Új munkahely szerzése
14. Adókedvezmény igénybevétele
15. Közeli ismerősök, barátok példája
16. Rábeszélés
17. Módjában áll megtenni
18. Hirtelen elhatározás¹⁷

¹⁶ Czike, Bartal 2004.

¹⁷ Czike - Kuti 2004.

Ebben a kutatásban a régi típusú önkéntesség motivációi:

- Jó érzés segíteni
- Az önkéntesség családi indíttatású
- Közösséghez tartozás
- Közeli ismerősök, barátok példája

Az új típusú önkéntesség motivációi:

- Konkrét cél megvalósítása
- Szabadidő hasznos eltöltése
- Tapasztalatszerzés
- Önmagam megismerése az önkéntesség révén
- Kihívás, szakmai fejlődés
- Új munkahely szerzése

Az állítások differenciálódásával jelentősen finomodott és módosult az önkéntes típusok definíciója is, ugyanakkor ez a változás rámutatott arra is, hogy jelen kettős (új és régi) tagolás segítségével nem lehet egzakt módon mérni az önkéntesek motivációit. Ezért a legfrissebb 2009-2010-es vizsgálat már az Esmond és Dunlop által kidolgozott ausztrál „Volunteer Motivation Inventory” magyarországi adaptációjával kísérletezett.¹⁸ Ebben a vizsgálatban már 59 állítást fogalmaztak meg a kutatók.

Az állításokból 15 motivációs faktort képeztek:

1. Érték faktor
2. Megértés faktor
3. Társadalmi faktor
4. Önvédelem (protektivitás) faktor
5. Karrier faktor
6. Elismertség faktor
7. Szociális interakciók faktor
8. Reciprocitás faktor
9. Visszahatás (reaktivitás) faktor
10. Önmegbecsülés faktor

¹⁸ Bartal - Kmetty 2010.

11. Vallás faktor
12. Helyi önkormányzati hiányok faktor
13. Kormányzati hiányok faktor
14. Kultúra faktor
15. Környezet faktor

A válaszadók számára leginkább az **értékek**, mint motivációs tényezők jelentenek indítást az önkéntességhez, illetve az értékek mellett az **elismertségre való törekvés** és a **szociális interakciók létesítése** határozzák meg a motivációt. Legkevésbé pedig a vallás befolyásolja az önkéntességhez való hozzáállásukat.

„Az eredmények alapján megállapíthatjuk, hogy a hazai önkéntesség erőteljesen érték, de kevésbé norma és legkevésbé sem hitrendszer által vezérelt cselekvés.”¹⁹

A kutatás alapján napjaink jellemző önkéntese 18 és 45 év közötti felsőfokú vagy középfokú végzettséggel bíró, városban vagy községben élő, többnyire gyermekes nő, aki az elmúlt 10 évben lett önkéntes és általában szabadidős, kulturális és szociális rendezvények, események, gyermek- és ifjúságvédelmi programok szervezésében és lebonyolításában segítkezik, vagy adminisztratív feladatokat lát el.²⁰

Ezzel mondhatni összhangban állnak a KSH 2009-es adatai,²¹ amelyek szerint az önkéntesek többsége a szabadidős-hobbi (az összes önkéntes 18,8%-a), a közbiztonság védelmére létrejött (10,9%), a kulturális (10,5%), a sport (10,2%) és a szociális (10%) szervezeteknél végzett önkéntes munkát. Ezek alapján a magyar önkéntes szektort a szabadidő-sport, kulturális tevékenységek jellemzik leginkább.²² Újdonság a közbiztonság védelmére létrejött szervezeteknél dolgozó önkéntesek számának emelkedése, amely a kutatók véleménye szerint „minden bizonnyal tükrözi a települések közbiztonságában beállt kedvezőtlen változásokat.”²³

¹⁹ Bartal - Kmetty 2010.

²⁰ Bartal - Kmetty 2010.

²¹ Nonprofit szervezetek Magyarországon 2007. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal 2009.

²² Bartal 2009.

²³ Bartal 2009.

II. A VIZSGÁLAT EREDMÉNYEI

II/1. A vizsgálat céljai és módszertani kérdései

(a vizsgálat lefolytatásának menetéről)

A Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete „Az önkéntesség fejlesztése Heves megyében” elnevezésű TÁMOP 5.5.2-09/02-2009-0015-ös azonosítószámú projektet bonyolítja le az Önindító Program keretein belül.

A projekt célja a Heves Megyei Önkéntes Centrum létrehozása és hosszú távú működtetése, mely a közérdekű önkéntes tevékenység fejlesztésének, menedzselésének minden szegmensét magas szakmai színvonalon látja el a helyi sajátosságok és igények figyelembevételével.

A Heves Megyei Önkéntes Centrum fő célja: a megyében az önkéntesség népszerűsítése és fontosságának társadalmi tudatosítása, az önkéntes tevékenységekben résztvevők számának és hatékonyságának növelése (fogadó szervezetek, és önkéntesek vonatkozásában egyaránt), önkénteseket fogadó szervezetek és az önkéntesek felkészítése, közvetítése, támogatása, képzése.

A Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete jelen projekt keretében tervezett Önkéntes Centrum eredményes működtetése, és az önkéntesek hatékony közvetítése érdekében a „Heves megyei önkéntesek motivációjának vizsgálata” elnevezésű kutatást/felmérést bonyolítja le Heves megyében.

A kutatás célja, hogy megismerje a közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek főbb jellemzőit, igényeit, motivációit megyei szinten; valamint azokat az igényeket, és szükségleteket, amelyek az önkéntesek részéről az Önkéntes Centrum és a fogadó szervezetek felé merülnek fel az önkéntes tevékenységük hatékony elvégzése és professzionális szintű támogatása érdekében.

Mindezek mérlegelésével jelen kérdőíves felmérésünknek kettős célja volt, egyrészt, hogy minél több Heves megyében közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyt érjen el, és szólítson meg, ezáltal ismerje meg véleményüket az önkéntességről, igényeiket, motivációjukat, demográfiai jellemzőiket. Másrészt pedig, hogy a Heves megyében

kialakítandó Önkéntes Centrum számára szerezzon olyan értékelhető és a jövőben felhasználható információkat, amelyek a Centrum külső igényeken alapuló eredményes működését segítik elő.

Vizsgálatunk során összesen 486 személyt értünk el és kérdezőbiztosok által kérdőíves interjú formájában kérdeztünk le. A lekérdezés módszertanának alapjául az úgy nevezett „hólabda” módszert választottuk, hogy minél több önkéntes tevékenységet végző alanyt érhessünk el. A Szociális és Munkaügyi Minisztérium hivatalos nyilvántartása alapján megkerestünk valamennyi a 2005. évi LXXXVIII. a Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló tv. alapján regisztrált heves megyei, a kutatás kezdetekor működő, élő szervezetet, amely saját bevallása szerint önkénteseket foglalkoztat. Ezek a szervezetek (összesen 30 szervezet) adták a kiinduló pontot. Valamennyi szervezetnél megkerestük a lehető legtöbb önkéntest és kérdőíves módszerrel lekérdeztük őket. A kérdőívek végeztével valamennyi megkérdezett személyt megkértünk, hogy ajánljon nekünk olyan további szervezeteket, amelyek tudomásuk szerint önkénteseket foglalkoztatnak a megyében. Ezeket az ajánlott szervezeteket összesítettük – kiszűrtük a duplikációkat – és a lekérdezést ezen ajánlások alapján folytattuk. **Így összesen 142 szervezetet értünk el és 486 személyt kérdeztünk meg, akik Heves megyében végeztek vagy végeznek önkéntes munkát.**

Ugyan a mintavétel módszere feltételes, így vizsgálatunk eredménye nem számít reprezentatívnak, az előre meghatározott populáció legnagyobb számú elérésére mégis ezt a módszert tartottuk a leghatékonyabbnak, és a magas elemszám miatt (486 fő) olyan eredményeket és végkövetkeztetéseket várunk el jelen felméréstől, amely teljesíti a kutatási célok elérését.

Kit kérdeztünk meg, ki is az önkéntes?

A vizsgálat alanyai: a Heves megyei civil, önkormányzati és állami non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkéntesek voltak. A lekérdezés alanyai, olyan személyek, akik valaha, vagy jelenleg is önkéntes tevékenységet végeznek mind informális, mind formális keretek között. Az önkéntességre az alábbi definíciót alkalmaztuk:

„Önkéntesség definíciója

Az önkéntesség olyan tevékenység, melyet egyénileg vagy csoportosan, rendszeresen vagy alkalmanként, belföldön vagy külföldön, a közös jó érdekében, személyes akaratból

végeznek anyagi ellenszolgáltatás nélkül. Az önkéntes tevékenység közvetlen anyagi haszonnal nem jár annak végzője számára, továbbá az önkéntes nem helyettesíti a fizetett munkaerőt. Az önkéntes elsősorban nem saját családjának segít, munkálkodása hozzáadott értéként jelenik meg a fogadó szervezet életében. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Előnye, hogy elősegíti a társadalmi beilleszkedést, hozzájárul a szegénység, a kirekesztődés csökkentéséhez és a teljes foglalkoztatottsághoz. Az önkéntesség segít környezetünk és közösségünk jobbá tételében.

Az önkéntes tevékenység négy legfontosabb jellemzője:

- saját elhatározáson alapul, semmiféle külső kényszerítő hatás nem érvényesülhet
- közvetlen anyagi juttatás nem jár érte (bár az önkéntes kiadásai megtéríthetőek)
- a szűkebb értelemben vett családi és baráti körön kívül zajlik
- a közösség számára hasznos, a közjót szolgálja.”²⁴

A megbízó által megfogalmazott főbb vizsgálandó kérdések a következők voltak:

- Milyen összefüggések vannak a közérdekű önkéntes tevékenységet végző személyek települési, nem, kor, iskolai végzettségi, családi állapota, jövedelme, gyermekeinek száma, stb. demográfiai és társadalomstatistikai jellemzői és a végzett önkéntes tevékenység között?
- Milyen rendszerességgel, milyen szervezeteknél, intézményeknél, milyen tevékenységtípusokban, milyen célcsoporttal végeznek önkéntes munkát a megkérdezettek?
- Mi motiválja az önkénteseket tevékenységeik ellátása során? Mi a hasznuk az önkéntes munkából?
- Hogyan jutottak el a fogadó szervezethez? Honnan szereznek információkat az önkéntes munkával kapcsolatban?
- Ismerik-e, érvényesítik-e, élvezik-e a közérdekű önkéntes törvény adta lehetőségeket?
- Milyen főbb jellemzőkkel bírnak a fogadó szervezeteik?
- Milyen igényeik vannak az önkénteseknek a fogadó szervezetek felé?

²⁴ A magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiája 2007-2017 Szerk: Dr. Czike Klára, F. Tóth András Önkéntes Központ Alapítvány 2007 <http://www.onkentes.hu/doksik/20070406140519.pdf> (2010.07.21.)

- Illetve mit várnak el és mit javasolnak az önkéntesek a megyei önkéntes centrumtól/nak?

Miután a megbízónk nyitottnak mutatkozott további általunk javasolt kérdések megvizsgálására is, az alábbi elméleti megfontolásokat, kérdéseket is figyelembe vettük a kérdőív elkészítése során:

- Milyen tetten érhető hatása van a 2005. évi LXXXVIII. törvény alkalmazásának?
- Milyen az önkéntes munka társadalmi megítélése Heves megyében?
- Helyi szinten érvényesül-e az öt évvel ezelőtt hatályba lépett törvény?
- Hogyan, milyen szolgáltatásokkal és tevékenységekkel fokozható az önkéntes centrum számára a célcsoport (önkéntesek és fogadó szervezetek) elérése, bevonása, támogatása?
- Melyek az önkéntes centrum feladatai az önkéntesség szélesebb körben való elterjesztése érdekében, és annak hatékonyabbá tételében, valamint az önkéntesség társadalmi megítélésének javítására vonatkozóan?

Így a vizsgálat során alkalmazott – és az elemzés alapjául szolgáló – főbb változókat a következőkben határoztuk meg:

- az önkéntesek demográfiai, társadalomstatistikai jellemzői
- az önkéntes munkavégzés tevékenységterületei, célcsoportja, gyakorisága
- az önkéntesek motivációi, önkéntességgel való találkozásának legfőbb információs és külsőleg indukált csatornái
- a 2005. évi Közérdekű Önkéntes Törvény részleteinek ismerete, alkalmazása, érvényesítése és társadalmi hatása a megkérdezettek véleménye szerint
- az önkénteseket fogadó szervezetek főbb jellemzői, megítélése és önkéntesek munkavégzésével kapcsolatos tevékenységeinek felkészültségi szintje
- önkéntes centrum szükségességének megítélése, a centrumtól elvárt feladatok és hatékony működéséhez javasolt tevékenységek.

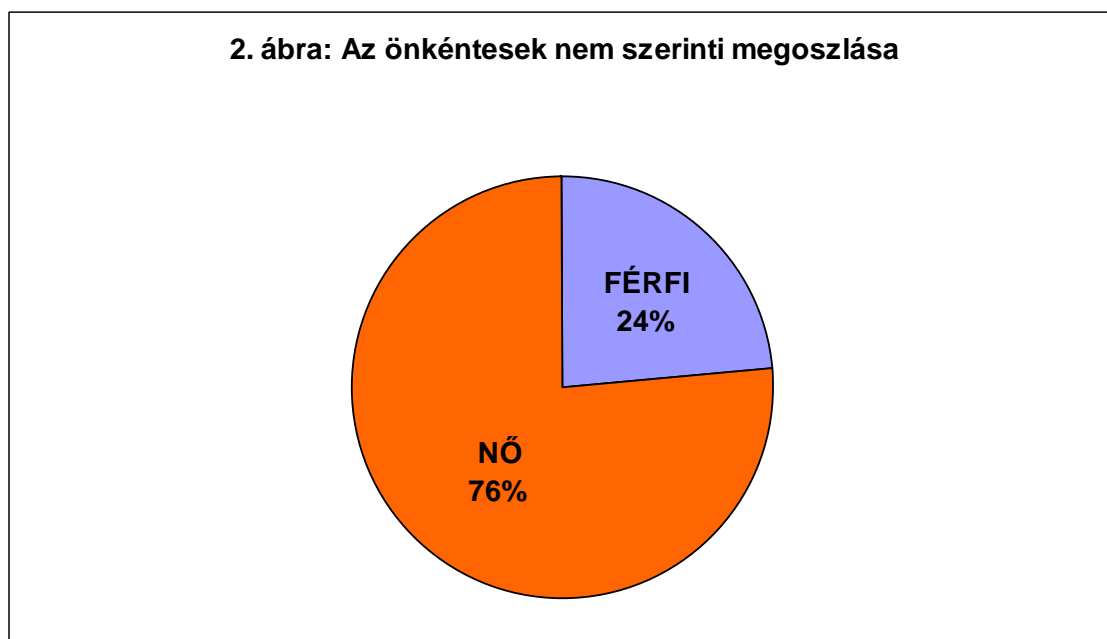
A rendelkezésre álló szakirodalom alapján az alábbi hipotézisek kerültek felállításra a kutatás lebonyolításának alapjául. A hipotézisek pusztán a rendelkezésre álló szakirodalmi

és már lefolytatott kutatások végkövetkeztetéseinek összehasonlítására szolgálnak, azaz a korábbi vizsgálatokkal való trendszerű összehasonlítás célját képezik.

- A Heves megyei, önkormányzati és állami, illetve non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkéntesek többsége középfokú végzettséggel rendelkező nő.
- A Heves megyei, önkormányzati és állami, illetve non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkéntesek többsége ismerősei, közvetlen lakókörnyezete révén kezdett el önkénteskedni.
- A Heves megyei, önkormányzati és állami, illetve non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkéntesek kevesebb, mint 10%-a ismeri a Közérdekű Önkéntes Tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény adta jogokat és kötelezettségeket.
- A Heves megyei, önkormányzati és állami, illetve non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkénteseknek kevesebb, mint 50%-a kap mentori segítséget a fogadó szervezetétől.
- A Heves megyei, önkormányzati és állami, illetve non-profit szervezetek által foglalkoztatott önkénteseknek több mint 80%-a szerint szükséges lenne egy az önkéntesek és a fogadó szervezetek közvetítésével, tájékoztatásával, képzésével, a 2005. évi LXXXVIII. törvény által biztosított lehetőségek megismertetésével komplexen foglalkozó megyei önkéntes központ kialakítására.

II/1. A vizsgált önkéntesek demográfiai és társadalomstatisztikai jellemzői

Igazodva a legutóbbi országos felmérésekhez (vö: Bartal-Kmety 2010) a **486 válaszadó jelentős többsége 371 fő (76%) nő**, 114 fő (24 %) férfi. (ld. 2. ábra) **A megkérdezettek többsége az „effektív” önkéntes tevékenységet végzők (rendezvények, események szervezői, adminisztrátorok stb.) közül került ki**, a korábbi kutatások által leginkább a férfi önkéntesekre jellemző szervezeti vezetés, kuratóriumi, felügyelőbizottsági tevékenységeket végzők kevésbé jelentek meg a válaszadóink között. (vö: Bartal-Kmety 2010.) Ez abból is adódhat, hogy a mintavétel sajátosságai miatt az elért (regisztrált) fogadó szervezetek többsége évtizedes múltú visszatekintő és széles társadalmi bázist megmozgatni képes, sok női önkéntest foglalkoztató szervezetet (Magyar Vöröskereszt Heves Megyei területi szervei, Caritas Hungarica stb.)²⁵

A válaszadóink életkori sajátosságait vizsgálva (ld. 3. ábra) elmondható, hogy leginkább az 56-65 év (29,77%) és a 36-55 év (27,88%) közötti korosztály van többségben.

²⁵ Magyar Vöröskereszt szervezeti statisztikája

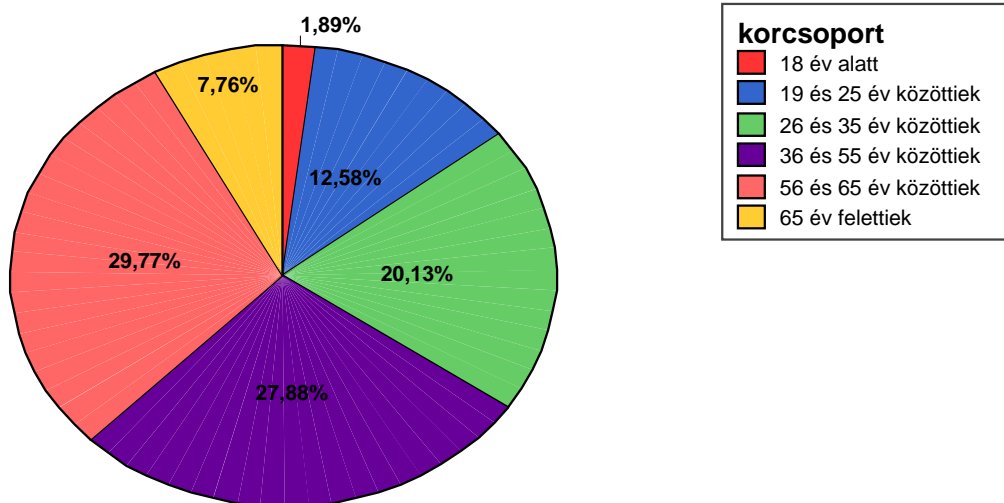
http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/17_szervezeti_adatok.pdf (2010.08.26.)

http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/13_szervezeti_adatok_onkentesek_munkatarsak.pdf (2010.08.26.)

http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/01_osszesitesek_b.pdf (2010.08.26.)

Legalacsonyabb a 18 év alatti válaszadók száma, mindösszesen csak 1,89%. A 65 év felettek aránya 7,76%. **A kutatásban részt vevők többsége tehát a 26-65 év közötti korosztályba tartozik.**

3. ábra: Az önkéntesek életkor szerinti megoszlása

A vizsgálatunk által elért önkéntesek lakóhely szerinti megoszlásánál **jelentős az egyetlen megyei jogú város, Eger dominanciája**, a válaszadók egynegyede (25,7%) jelölte meg lakóhelyeként a megyeszékhelyet. **Ezzel szemben, a megye további nagyobb városaiban**, mint például a megye második legnépesebb városában, Gyöngyösön (2,9%) vagy a megye harmadik legnagyobb városában, Hatvanban (2,5 %) **a válaszadóknak csak elenyésző aránya él.** A kisebb városok közül egyedül Füzesabony emelkedik ki, kevéssel több, mint a megkérdezettek tizede (12,8%) él ebben a városban.

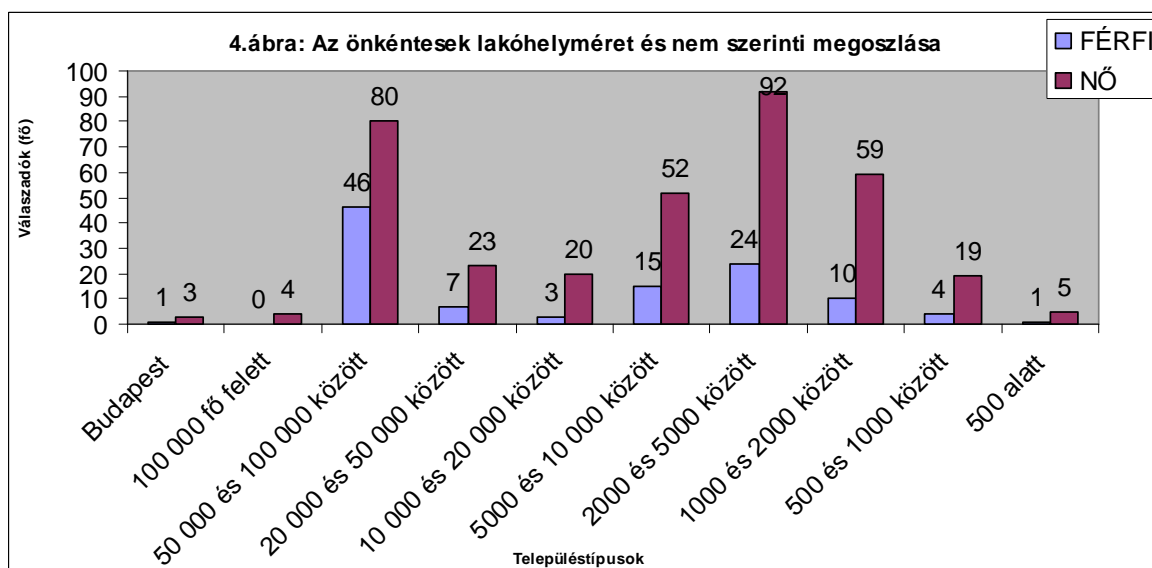
A megkérdezettek fele (50,4%) a megye városaiban él. A megye falvaiban élő megkérdezettek aránya 43,8 százalékra tehető. A megyében önkéntes tevékenységet végző válaszadók 5,8%-a nem a megyében él. Az utóbbiak körét valószínűleg a megyei felsőoktatási intézmények (leginkább az egri főiskola) hallgatói, valamint a megyehatárhoz közeli szomszédos megyék településein élők teszik ki.

A települések nagysága szerint a megkérdezettek két legjellemzőbb lakóhelytípusa a KSH 2009-es településtípus besorolása alapján:

- az 50 és 100 ezer fő közötti lélekszámú város (26,9%), illetve
- a 2 és 5 ezer lakosú község (24,7%).

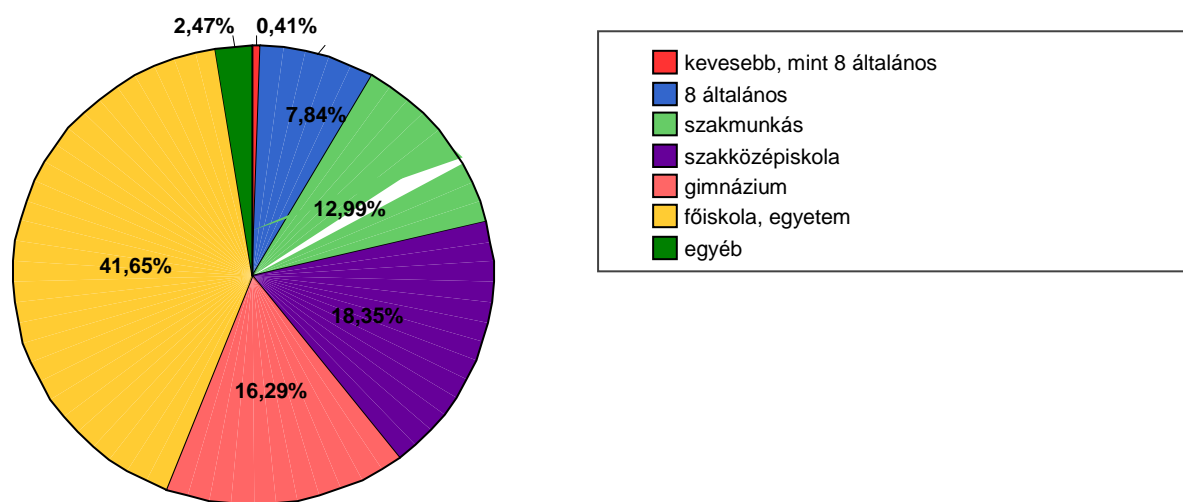
Ezt a két típust jelölte meg a megkérdezettek valamivel több, mint fele (51,6%). Jelentős még az 1-2 ezer fős (14,7%) és az 5-10 ezer fős (14,3%) településnagyság is válaszadóink lakóhelyének vonatkozásában.

A lakóhelynagyság és a nemek közötti összefüggésben (ld. 4. ábra) egy jelentős pont emelhető ki. *Egy kivétellel minden településnagyság esetében a nők aránya minimum háromszorosa a férfiak arányának, egyedül csak az 50-100 ezer fő nagyságú települések esetében hozzávetőleg 1:2-höz (80 nő, 46 férfi) az arány.* Ezen településnagyság esetén közelíti meg leginkább a férfi önkéntesek száma a női önkéntesek számát. Vélhetőleg ez azért van – visszautalva a korábbi megállapításokra – mert a nagyobb településeken jellemzőbbek a felügyelőbizottsággal, nagyobb kuratóriummal, vezetőséggel rendelkező szervezetek, amely vezetőségekben, bizottságokban, kuratóriumokban nagyobb arányban fordulnak elő férfiak.

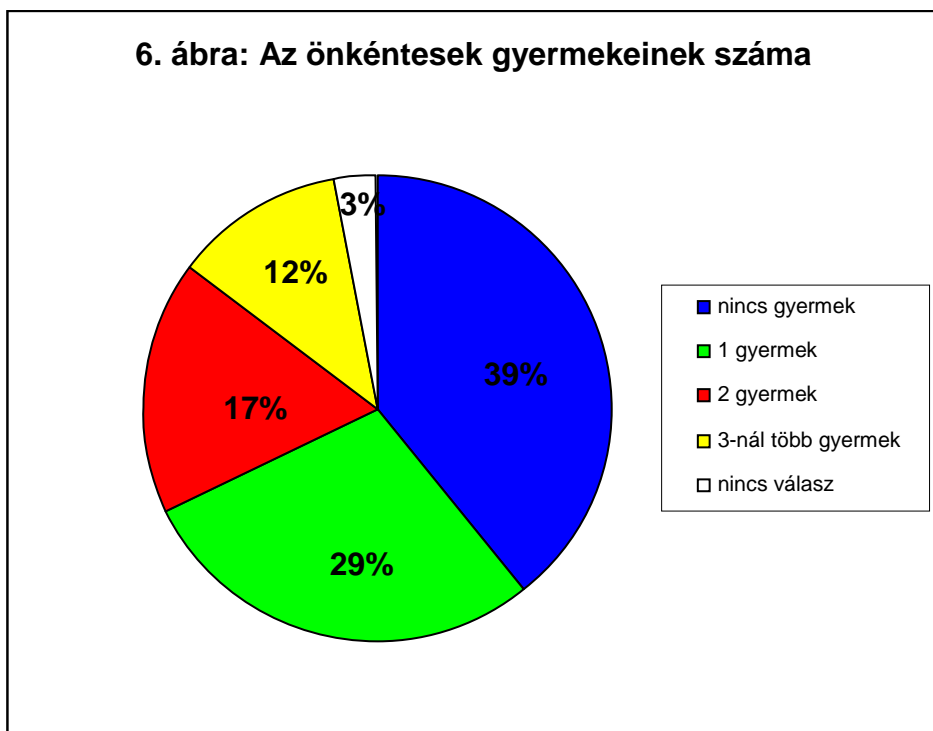
Az iskolai végzettséget tekintve a válaszadók közel fele (41,65%) felsőfokú, közel fele (47,63%) középfokú, 7,84 százaléka pedig általános iskolai végzettséggel rendelkezik. Elenyésző az egyéb képesítéssel bíró (2,47 %) és a 8 általánosnál magasabb végzettséggel nem rendelkezők (0,41%) aránya. (ld. 5. ábra)

5. ábra: Az önkéntesek iskolai végzettség szerinti megoszlása

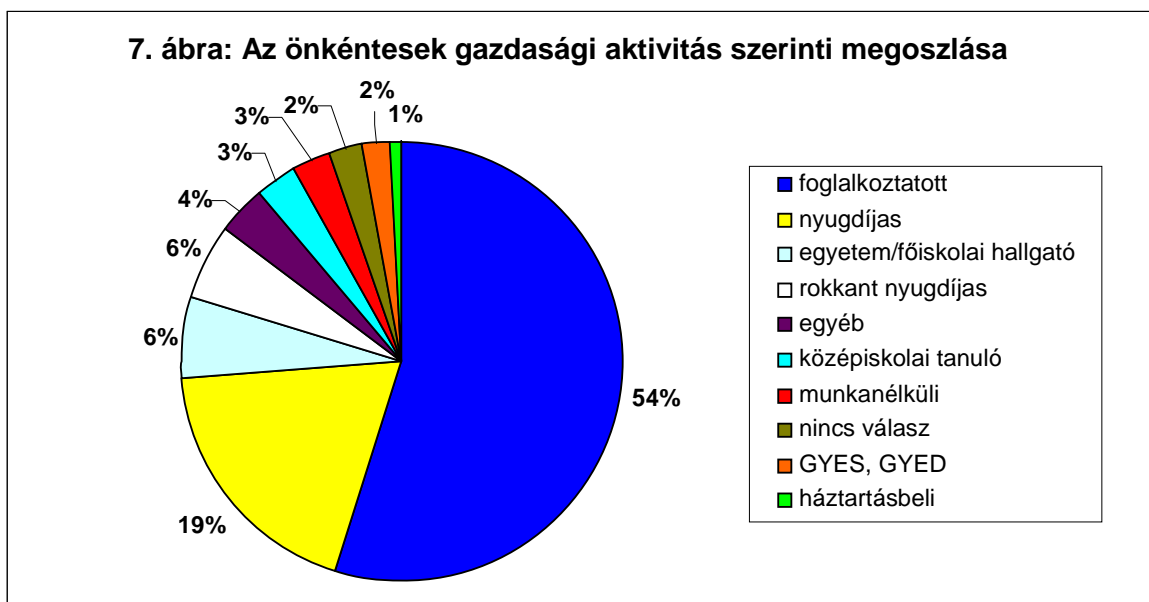
A megkérdezettek családi állapotát vizsgálva megállapítható a házas/partnerkapcsolatban élők dominanciája (63,1%). Ezzel összhangban a megkérdezettek többségének (58%) van gyermeke. (ld. 6. ábra)

6. ábra: Az önkéntesek gyermekeinek száma

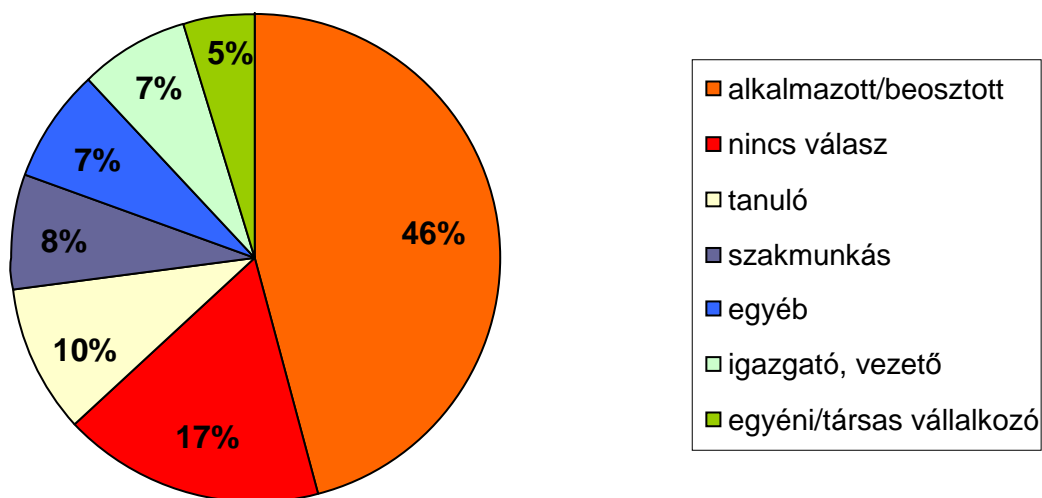
A válaszadók több mint fele (54%) aktív foglalkoztatott, közel ötödük (19%) nyugdíjas. (vö. Bartal-Kmety 2010), s csak 3 százalékuk munkanélküli; csaknem egytizedük (9%) áll tanulói, hallgatói jogviszonyban.²⁶ (ld. 7. ábra)

7. ábra: Az önkéntesek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása

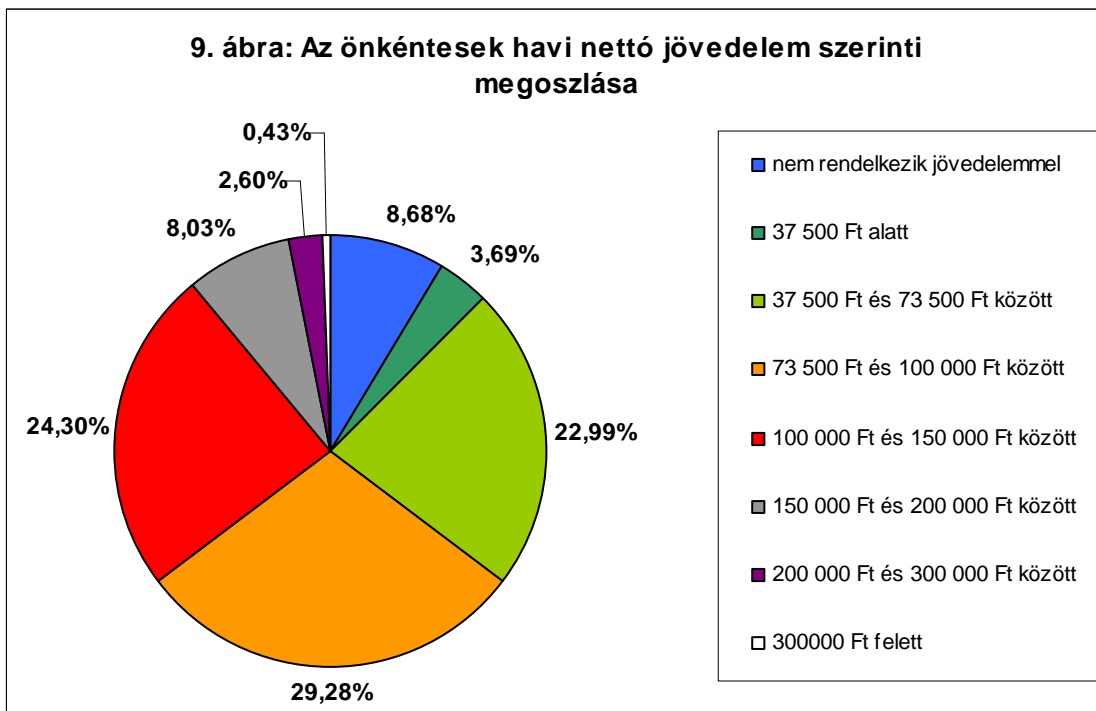
²⁶ Az eredmények jelentős eltérést mutatnak az országos átlaghoz képest (vö. Czike-Kuti 2004; Bartal 2008.), s leginkább a középfokú végzettséggel rendelkezők alulreprezentáltsága a szembetűnő. (vö. Bartal-Kmety 2010.)

8. ábra: Az önkéntesek foglalkozás szerinti megoszlása

A foglalkoztatottak közel fele (46%) alkalmazotti státuszban áll. (ld. 8. ábra) Bérszínvonaluk igen széles skálán mozog, alig ötödük (22,99%) keres az aktuális nyugdíjminimum és a minimálbér közötti sávban. A megkérdezettek közel harmada (29,28%) a minimálbér és 100.000 Ft között visz haza, míg közel negyedük (24,3%) 100 és 150 ezer Ft között rendelkezik jövedelemmel. Pusztán alig több mint tizedük (11,6%) rendelkezik 150 ezer forintnál magasabb havi jövedelemmel. Össességében túlnyomó többségük (91,32%) rendelkezik állandó havi jövedelemmel. A kutatásban résztvevőkre jellemző kereseti skála ezek alapján igen széles, a kutatás alapján a megkérdezettek jellemzően 37.500 és 150.000 forint közötti jövedelemmel rendelkeznek.

A foglalkozásra vonatkozó kérdésnél igen magas, 17% volt a választ nem adók aránya.

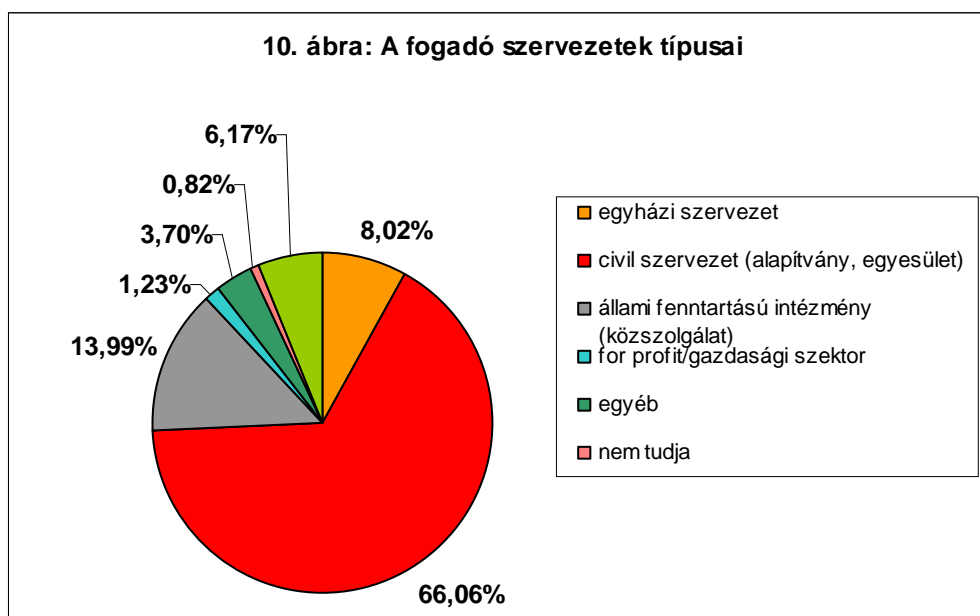

A kutatás demográfiai és társadalomstatistikai eredményei alapján a megkérdezett önkéntesek jellemzően:

Olyan 25-65 év közötti középfokú vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező nők, akik 50 és 100 ezer fő közötti lélekszámú városban vagy 2 és 5 ezer lakosú községben élnek, gazdaságilag aktívak és jellemzően 37.500 és 150.000 forint közötti havi jövedelemmel rendelkeznek. Továbbá házasságban vagy partnerkapcsolatban élnek, s legalább egy gyermekük van.

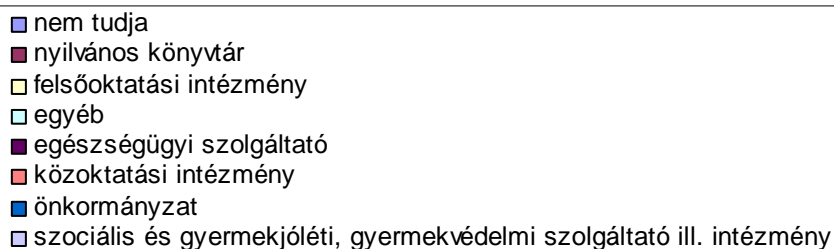
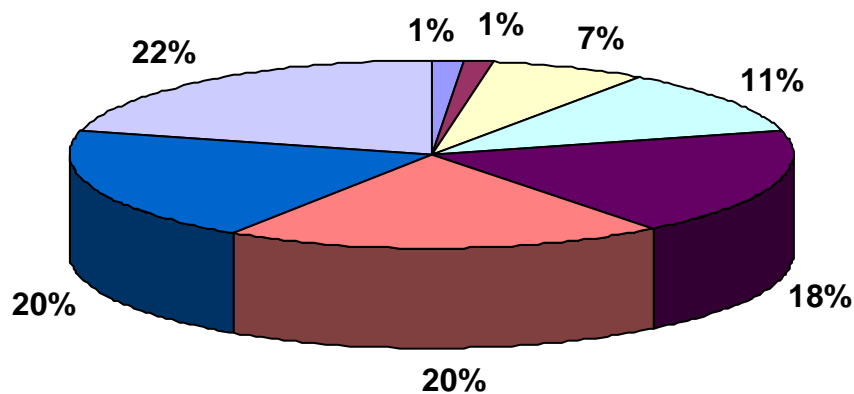
II/2. Az önkéntes tevékenységről

A megkérdezettek kétharmada (66,06%) civil szervezeteknél (egyesület, alapítvány) végez önkéntes tevékenységet, s mindösszesen csak 1,23 százalékuk tevékenykedik a for-profit szektorban. (ld. 10. ábra) Ez az arány valószínűleg a mintavétel sajátosságából adódik.

Az állami fenntartású intézményekben tevékenykedők aránya kevéssel több, mint a megkérdezettek egytizede (13,99%). Ők közel egyenlő arányban fordulnak elő a legkülönbözőbb szociális, egészségügyi, oktatási intézményekben és önkormányzatoknál. (ld. 11. ábra)

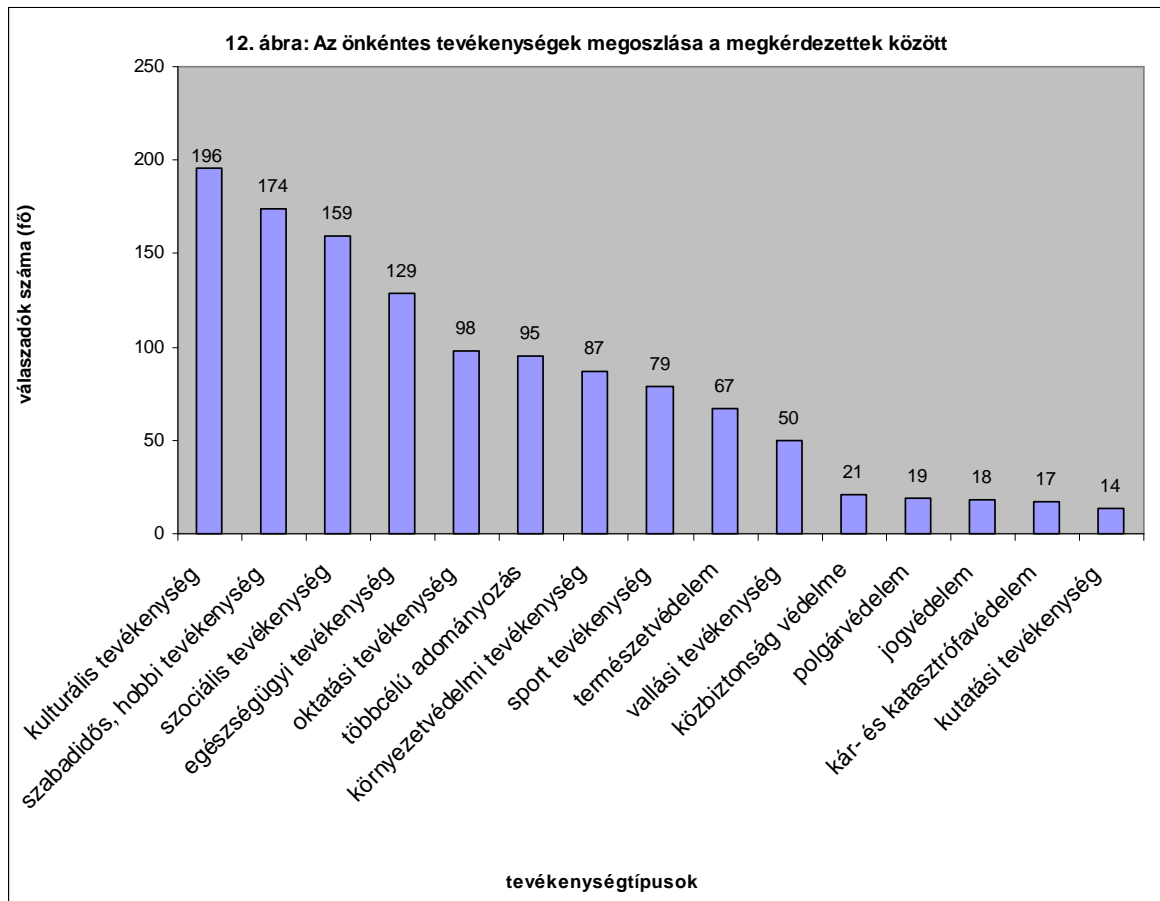
11. ábra: Az állami, önkormányzati fenntartású intézményekben végzett önkéntes tevékenység megoszlása

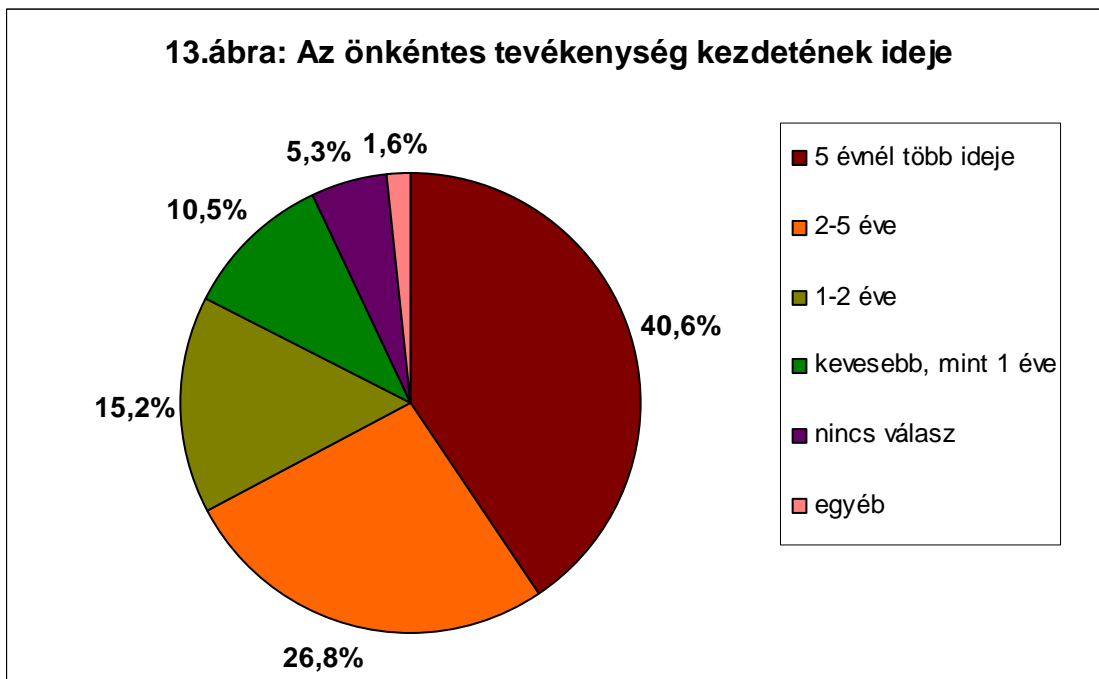
A demográfiai adatok megmutatták, hogy a megkérdezettek negyede Egerben, negyede a megye más városaiban él. Azon kérdésre adott válaszokat vizsgálva, hogy ki milyen településen végzi önkéntes tevékenységét, a korábbi adatokat megerősítő számokat kaptunk. *A megkérdezettek közel harmada (30,5%) Egerben önkéntes, további 26,7% a megye más városaiban végzi önkéntes tevékenységét. A megyében önkénteskedők tehát leginkább a lakóhelyüket jelentő vagy annak közelében fekvő városban, faluban végzik önkéntes tevékenységüket.*

A megkérdezett önkéntesek tevékenységeinek típusát vizsgálva elmondható, hogy legtöbben, **193 fő (40,3%) kulturális tevékenységekben önkéntesek, a megkérdezettek 35,8%-a szabadidős tevékenység szervezésénél, 32,7 százalékuk szociális téren önkéntes.**²⁷ (ld. 12. ábra) Legkevesebben a különféle tudományos kutatásokkal (2,9%), kár és katasztrófavédelemmel (3,5%), jogvédelemmel (3,7%), polgárvédelemmel (3,9%) és a közbiztonság védelmével (4,3%) foglalkoznak önkéntességük során.

²⁷ Amely arányok szinte rendre megegyeznek a 2010-es Bartal-Kmetty kutatás eredményeivel.

Az önkéntesek életkora és választott önkéntes tevékenységeik keresztvizsgálata során megállapítható, hogy a kulturális tevékenységekben résztvevők többsége, közel 80 százalékuk a 26-65 éves korosztályból kerül ki. Hasonló a helyzet a szabadidős tevékenységek esetében is, azonban szociális téren már kissé fiatalodik a korcsoport, a válaszadók közel ötöde (18,58%) a 18-25 évesek közül kerül ki.

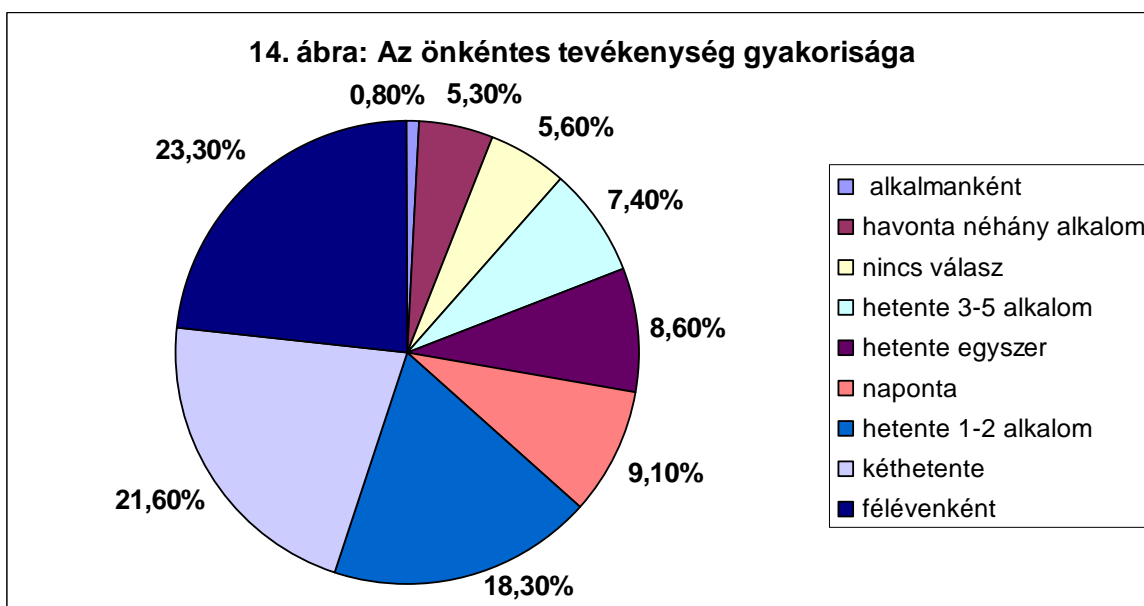
A megkérdezettek jelentős számban (40,6%) 5 évnél régebben végeznek önkéntes tevékenységet, alig több mint negyedük (26,8%) 2-5 éve önkéntes. Több mint tizedük (15,2%) 1-2 éve, tizedük (10,5%) kevesebb, mint 1 éve kezdte az önkénteskedést. (ld. 13. ábra)

A megkérdezettek alapvetően három csoportba sorolhatóak annak értelmében, hogy mikor kezdték önkéntes tevékenységeiket:

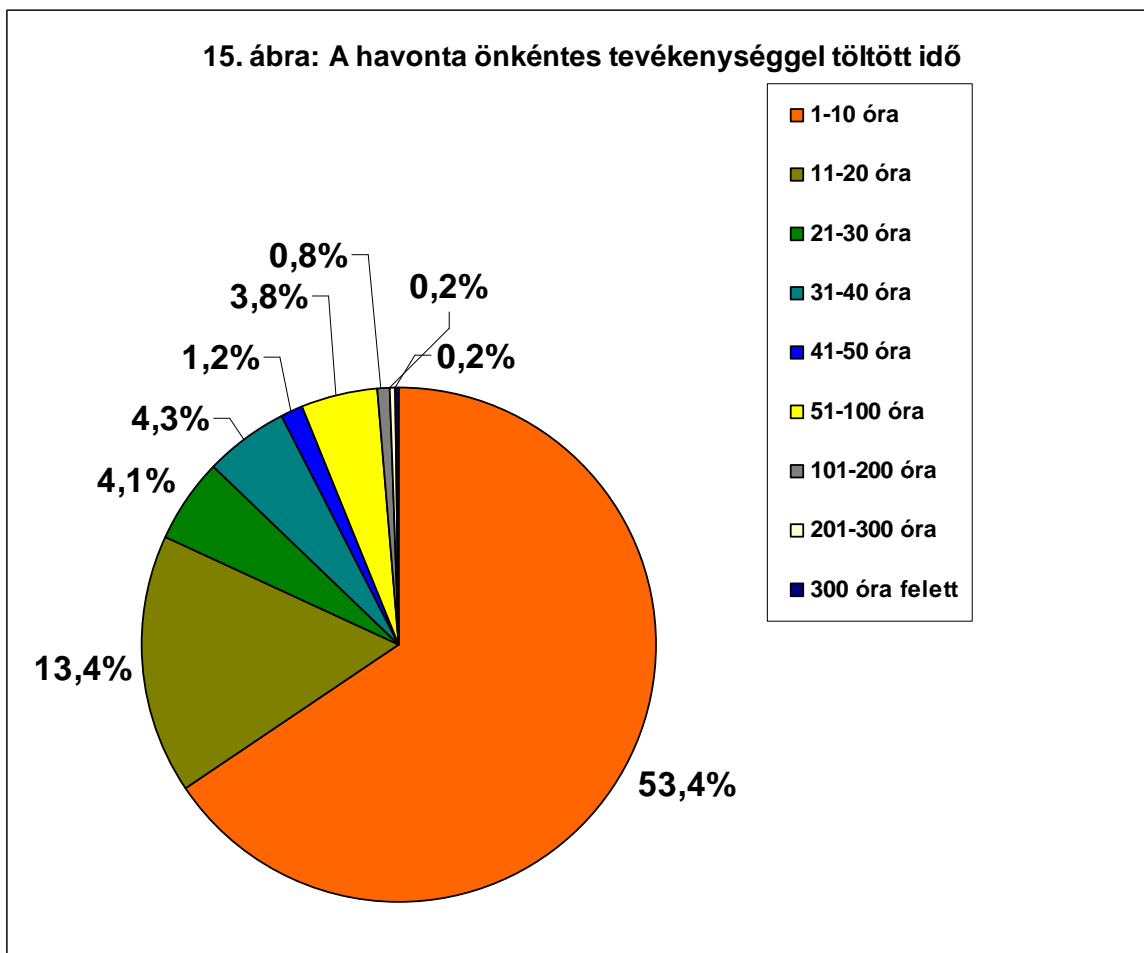
1. csoport: 5 évnél régebben (40,6 %)
2. csoport: 2-5 éve (26,8%)
3. csoport: 2 évnél kevesebb ideje (25,7%)

Az adatok alapján az önkéntes törvény 2005-ös hatályba lépése óta a megkérdezettek alig több mint fele lett önkéntes. Tehát ezen adatok alapján a jogszabály nem jelentett érdemi változást az önkéntesek számának alakulásában. Igaz, az elért szervezeteket és önkénteseket vizsgálva szembevetendő, hogy több, évtizedes múltra visszatekintő és széles társadalmi bázist megmozgatni képes, sok önkéntest foglalkoztató szervezetet (Magyar Vöröskereszt Heves Megyei területi szervei, Caritas Hungarica, stb.) is elértünk. Ezen szervezetek pedig 2005 előtt is hasonló nagyságú önkéntes segítő bázissal rendelkeztek.

A megkérdezettek közel egytizede (9,1%) önkénteskedik napi rendszerességgel, harmaduk (34,3%) heti rendszerességgel. **Többségüknél két hétnél hosszabb idő telik el az önkéntes tevékenységgel töltött alkalmak között.** (ld. 14. ábra)

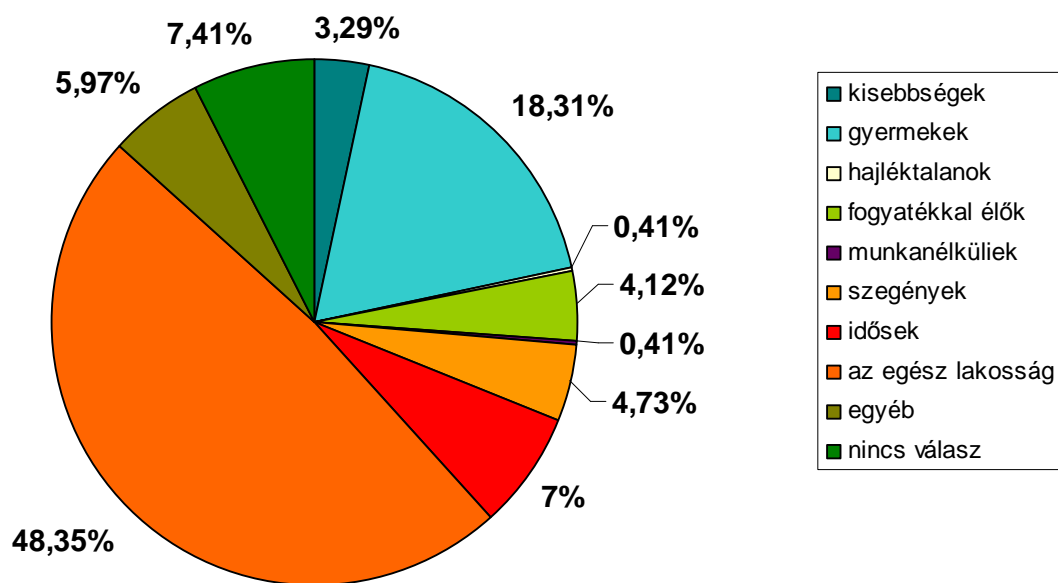

Valószínűleg ez azzal magyarázható, hogy a legtöbb önkéntes kulturális és szabadidős jellegű tevékenységekben vesz részt, s ezek időszakos, sokszor hétvégi gyakoriságú részvételt kívánnak. Továbbá az önkéntesek többségének esetében a rendszeres jövedelem rendszeres napi munkavégzést feltételez, önkéntes munkájukat így csak hétfévenként, vagy esténként tudják végezni. **Ez lehet a magyarázata annak, hogy legtöbbször (53,4%) átlagosan havonta 1 és 10 óra közötti időt tölt önkéntes munkával.** Tizedük, (13,4%) 11 és 20 óra közötti időt tölt ezzel, összességében háromnegyedük (76,46%) havi 50 óra alatti időtartamban önkéntes. (ld. 15. ábra)

Arra a kérdésre, hogy az önkéntesek tevékenységeiket jellemzően **mely célcsoport érdekében** végzik, a megkérdezettek jelentős hányada (**48,35%**) az egész lakosságot, jelölte meg válaszáként. Tiszta profilú, meghatározó nagyságú (18,31%) célcsoportként egyedül a gyermekek jelennek meg. A többi felkínált lehetőség között minimális eltérésekkel oszlanak meg a válaszok. (ld. 16. ábra)

16. ábra: Az önkéntes tevékenységek célcsoportjai

II/3. Az önkéntesek motivációjáról

Megkértük a válaszadókat, hogy egy 1-5-ig terjedő skála segítségével **állítsák fontossági sorrendbe** (1 – nem fontos; 2 – kevésbé fontos; 3 – közepesen fontos, 4 – fontos; 5 – nagyon fontos) azokat a tényezőket, amelyek az **önkéntes munkavégzésre motiválják** őket.

Ezek sorrendje a következőképpen alakult:

1. Segíteni akarok a bajba jutott embereken²⁸
2. Valamit tenni akarok²⁹
3. Közösséghez tartozás miatt³⁰
4. Egy különleges ügyért harcolok³¹

Ez az első négy tényező szerepelt a „nagyon fontos” skálán a legmagasabb arányban, a fenti sorrendben. Ezek, a válaszadóink által a legfontosabb motivációs tényezőnek jelölt kategóriák a korábban idézett szakirodalmi hivatkozások alapján, leginkább a *régi típusú* önkéntesek motivációs kategóriájába sorolhatóak. Szinte valamennyi értéket fogalmaz meg, az értékek állnak a háttérükben. **Így elmondható, hogy válaszadóink vonatkozásában is az önkéntes tevékenység leginkább értékvezérelt, belső indíttatásból adódó elhatározás.**

5. Remélem, hogy valami újat tanulhatok³²
6. Új emberekkel akarok találkozni³³
7. Kihívást keresek³⁴
8. Szakmai fejlődési lehetőség érdekében³⁵

²⁸ A válaszadók 40,1%-a jelölte ezt a tényezőt a legfontosabbnak.

²⁹ A válaszadók 33,3%-a jelölte ezt a tényezőt a legfontosabbnak.

³⁰ A válaszadók 23%-a jelölte ezt a tényezőt a legfontosabbnak.

³¹ A válaszadók 17,7%-a jelölte ezt a tényezőt a legfontosabbnak.

³² A válaszadók 36%-a jelölte meg ezt a tényezőt a fontos kategóriában.

³³ A válaszadók 32,9%-a jelölte meg ezt a tényezőt a fontos kategóriában.

³⁴ A válaszadók 24,5%-a jelölte meg ezt a tényezőt a fontos kategóriában.

³⁵ A válaszadók 18,5%-a jelölte meg ezt a tényezőt a fontos kategóriában.

A fenti négy tényező kapott legmagasabb arányban „fontos” besorolást a válaszadók önkéntes tevékenységre motiváló tényezői között. *Habár meg kell említeniünk, hogy a kihívást keresek kategória a nem fontos skálán is viszonylag magas pontszámmal szerepelt a fontos kategória megjelölésével együtt. Voltak válaszadók, akik viszonylag nagy számban fontosnak és voltak válaszadók, akik viszonylag nagy számban „nem fontosnak” tartották ezt a tényezőt, mint motivációs tényezőt. Ezt érdemes ezért megnézni közelebbről, életkori bontásban is. A megkérdezettek korcsoport szerinti és a „kihívást keresek” motivációs tényező keresztvizsgálata kimutatta, hogy a 36 és 55 év közötti korosztály tartja ezt a motivációs tényezőt nagyon fontosnak, az 56 és 65 év közötti korosztály pedig kevésbé fontosnak.*

Az előző négy, „fontos” besorolású motivációs tényező főként az új típusú önkéntesekre jellemző a szakirodalmi kutatások előzményeit tekintve, valamennyi az önmegvalósításra, önfejlesztésre irányul. A válaszadók szinte valamennyi korosztályon belül azonos arányban jelölték a fenti kategóriákat, mint fontos önkéntes munkavégzésre motivál tényezőket, a korosztályok és a válaszok keresztvizsgálata során nem találtunk semmilyen szignifikáns összefüggést. **Ez arra enged következtetni, hogy az általunk elért önkéntesek elsődlegesen értékeik, értékrendszerük által választják az önkéntességet, de szintén fontos számukra a saját önmegvalósításuk, fejlődésük, előrelépésük is. Így válaszadóink leginkább a vegyes típusú önkéntesek kategóriájába sorolhatóak be.**

9. Sok szabadidővel rendelkezem³⁶

10. A másoknak való tartozásomat törlesztem³⁷

11. A vallás, a hit fontossága miatt³⁸

Ez a három legutóbbi kategória, amelyet a válaszadók a legkevésbé fontosnak jelöltek, vagyis a „nem fontos” vagy „kevésbé fontos” válaszokat adták rá (legmagasabb arányban), mint motiváló tényezőt. *Ezeket a kategóriákat mi úgynevezett semleges kategóriáknak neveztük el, hiszen sem az értékek, sem pedig az önmegvalósítás kategóriákba nem sorolhatóak be.*

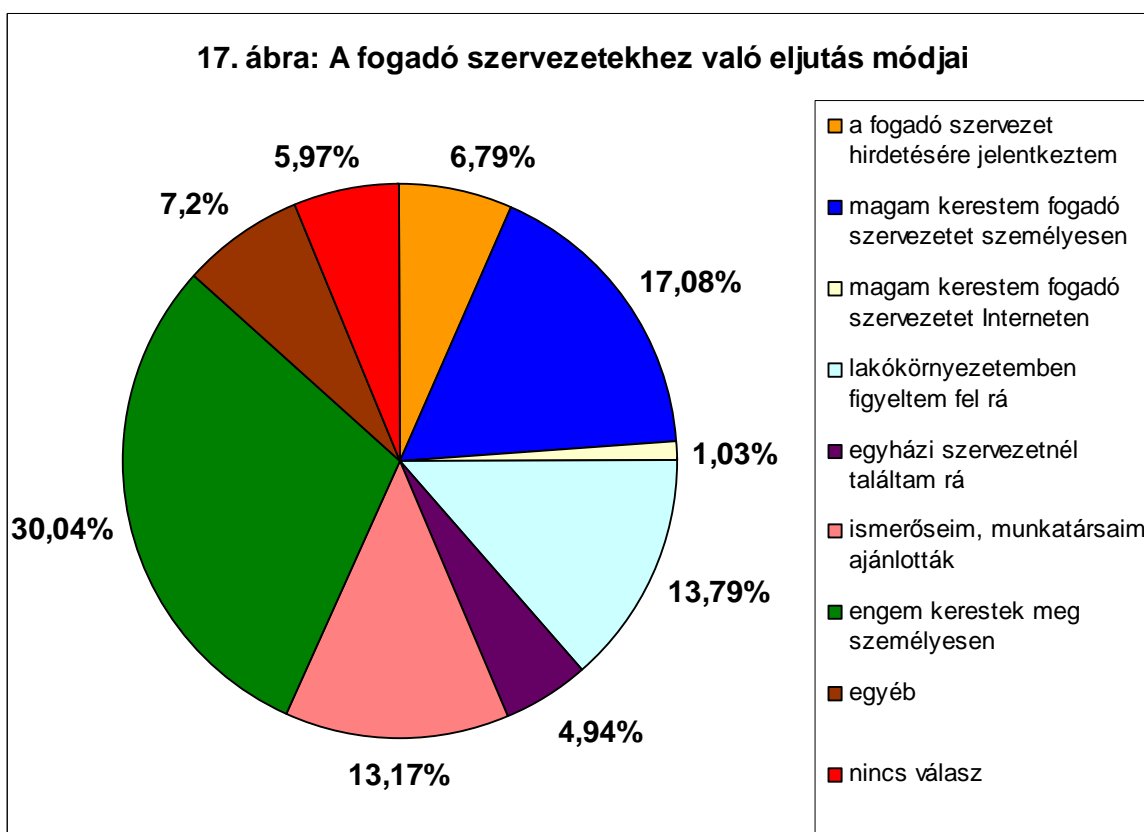
³⁶ A válaszadók 54,9%-a jelölte meg ezt a kategóriát, mint nem fontos tényezőt.

³⁷ A válaszadók 49,8%-a jelölte meg ezt a kategóriát, mint nem fontos tényezőt.

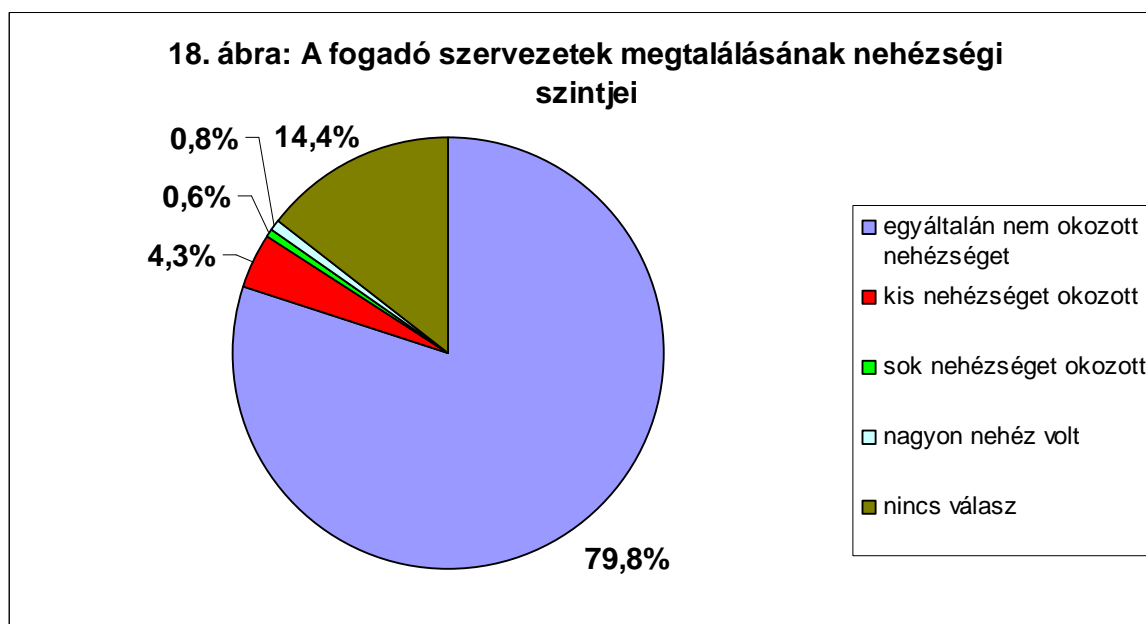
³⁸ A válaszadók 38,9%-a jelölte meg ezt a kategóriát, mint nem fontos tényezőt.

A kérdőíves felmérés során megkértük a válaszadókat, hogy 11 előre meghatározott tevékenységtípus közül jelöljék meg, melyek azok, amelyeket önkéntes munkavégzésük során leginkább végeznek. **A válaszadók többsége (71,6%) az „események, rendezvények szervezése és lebonyolítása” tevékenységeket, valamint a „gyermek és ifjúsági foglalkozások, programok segítése” kategóriákat jelölték meg (51,9% igen válasszal). Ez a két fő tevékenységcsoport jellemzi tehát válaszadóink önkéntes tevékenységét a legszignifikánsabban.**

A kérdőívekben megkérdeztük az önkénteseket, **hogyan jutottak el ahhoz a fogadó szervezethez**, amelynél jelenleg az önkéntes munkát végzik. (ld. 17. ábra) **A válaszadók legnagyobb arányban (30,04%) személyes megkeresésre hivatkoztak, de kimagasló azok aránya is, akik maguk kerestek fogadó szervezetet személyesen (17,08%).** Emellett a „lakókörnyezetemben figyeltem fel rá” és az „ismerőseim, munkatársaim ajánlották” válaszok voltak még jellemzőek.

Arra a kérdésre, hogy okozott-e nehézséget a fogadó szervezet felkeresése a megkérdezettek kimagasló többsége (79,8%-a) azt válaszolta, hogy „egyáltalán nem okozott nehézséget”. (ld. 18. ábra)

A megkérdezettek negyede (24,3%-a) civil szervezet útján, közbenjárásával; valamint munkahelyéről (22,4%) és lakókörnyezetéből értesült önkéntességgel kapcsolatos információkról, lehetőségekről.

A válaszadókat megkértük, hogy nyilatkozzanak arról, hogy mit gondolnak, mi az ő hasznuk az önkéntes tevékenység végzéséből. Erre a korábban már bemutatott, 1-5-ig terjedő skálán kértük őket, hogy állítsák fontossági sorrendben az általunk – a szakirodalom alapján – előre meghatározott kijelentéseket. A következő eredmény született.

A legfontosabb „haszonnak” a „kapcsolati háló bővítését, bővülését” (22,4%); majd ezt követően az „új információk és készségek megszerzését” (21,2%), valamint a „szabadidő hasznos eltöltését” (18,5%) jelölték meg. Fontos és közepesen fontos haszonnak nyilvánították a „munkatapasztalat szerzést” (29,8%) és a „továbbképzésben való részvételt” (27,8%).

A válaszadók a legkevésbé tartották az önkéntes munkavégzésből származó hasznuknak a „vallás, hit gyakorlását” (39,9%) és a „munkahelyszerzést” (34,6%).

A megkérdezettek demográfiai, társadalomstatisztikai jellemzői, az önkéntes tevékenységről vallott nézeteik és ezeket meghatározó motivációs tényezőik szempontjából a kutatás alapján a **tipikus önkéntes** meghatározása:

Olyan 25-65 év közötti középfokú vagy felsőfokú végzettséggel rendelkező nők, akik 50 és 100 ezer fő közötti lélekszámú városban vagy 2 és 5 ezer lakosú községben élnek, gazdaságilag aktívak és jellemzően 37.500 és 150.000 forint közötti havi jövedelemmel rendelkeznek. Továbbá házasságban vagy partnerkapcsolatban élnek, s legalább egy gyermekük van. Egész lakóközösségüket megcélzó önkéntes munkájukat, ami havi 1-10 óra kulturális, szabadidős tevékenység szervezését vagy szociális segítséget jelent a lakóhelyükön vagy annak közelében fekvő városban, faluban működő civil szervezet(ek)nél gyakorolják már legalább 2 éve. Munkájuk alapját a segíteni, tenni akarás vágya és a közösséghez való tartozás ösztönzi.

II/4. Az önkéntes törvényről

Az öt éve hatályba lépett Közérdekű Önkéntes Tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvény ismeretére vonatkozó kérdés kapcsán a következő eredmények születtek:

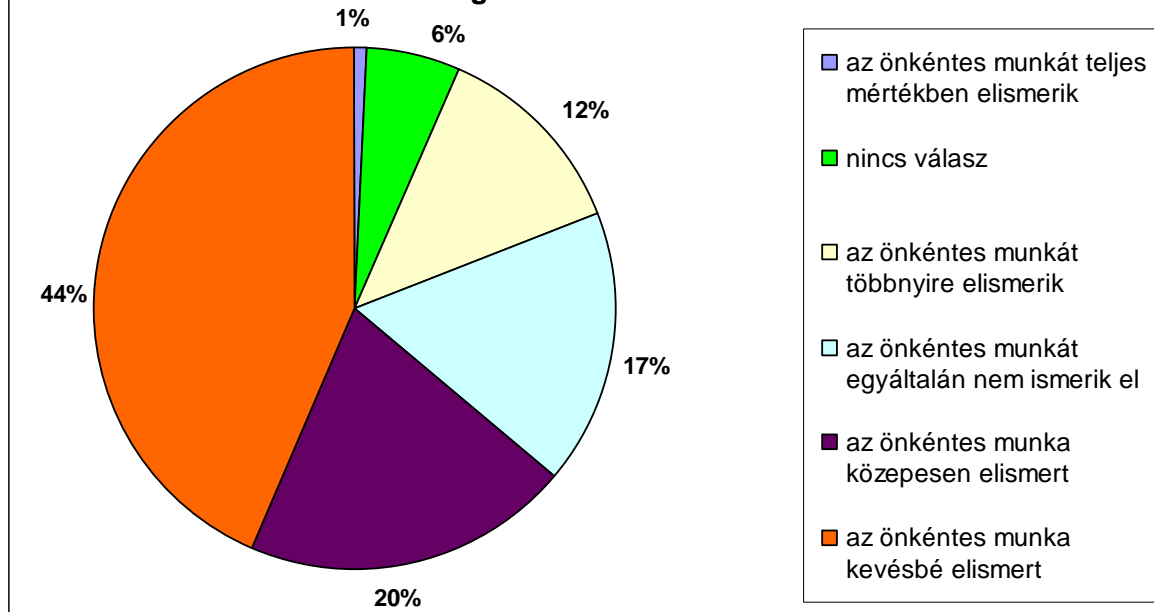
A megkérdezettek háromnegyede (74,7 százaléka) nem ismeri a törvényt, holott közel kétharmaduk (64,2%) több mint 2 éve végez önkéntes tevékenységet. Érdekes, bár nem számottevő eltérés mutatkozik a törvényt ismerők és a törvény által adható juttatásokat ismerők arányának összehasonlításakor. **A megkérdezettek közel ötöde (17,5%) ismeri magát a jogszabályt, s a megkérdezettek állítása szerint hasonló arányban ismerik a jogszabályba foglalt adható juttatásokat is.**

További figyelemreméltó tény, hogy bár csak kevesebb, mint egyötödük (17,5 %) ismeri a törvényt, közülük négyből három érvényre is tudja juttatni az abban foglaltakat, ami nagyon erős érdekérvényesítő képességet jelez az önkéntesek e csoportjánál.

A jogszabályt ismerő válaszadók kivétel nélkül azt vallják, hogy annak haszna van az önkéntesek foglalkoztatásában, illetve, hogy a jogszabály hasznos az önkéntes munka presztízsének emelésében.

Látható, hogy egy leendő Önkéntes Centrumnak öt évvel a jogszabály születése után erőteljesen ki kell állnia az abban foglaltak érvényesítése mellett, nagy hangsúlyt kell fektetnie az önkéntességgel kapcsolatos szabályozások megismertetésére – nem csak a szélesebb társadalom– de az önkéntesek és fogadó szervezetek vonatkozásában is. Az önkéntesség elterjesztésének és azzal kapcsolatos társadalmi tudatosításnak rendkívüli jelentősége van, hiszen **a megkérdezettek közel fele (44%) úgy ítéli meg, hogy az önkéntes munka kevésbé elismert ma Magyarországon; kevesebb, mint ötödük (17%) szerint pedig az önkéntes munkát egyáltalán nem ismeri el a mai magyar társadalom.** (ld. 19. ábra)

19. ábra: Az önkéntes munka megítésére Magyarországon a megkérdezettek szerint

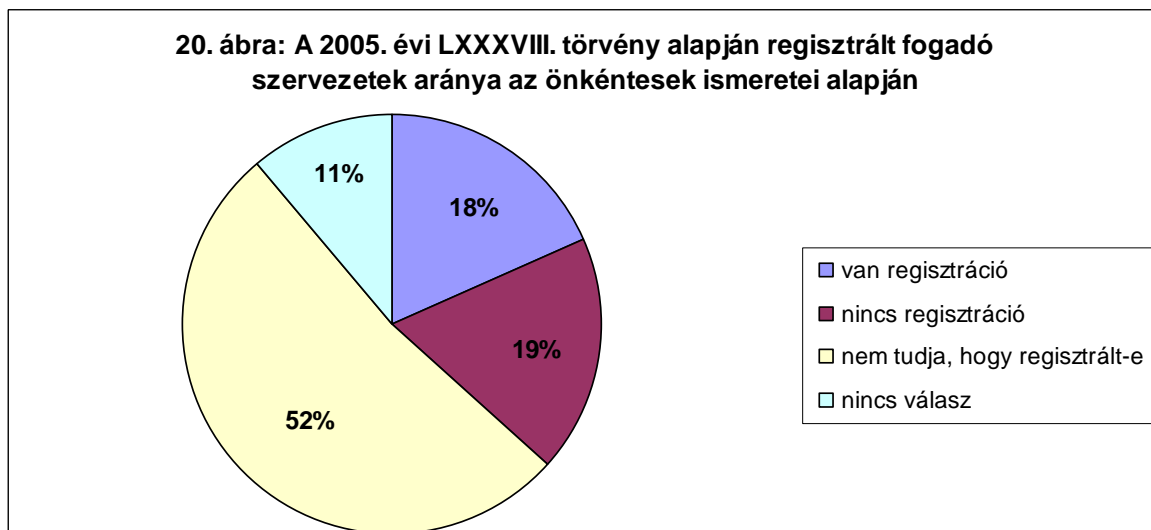

II/5. A fogadó szervezetről

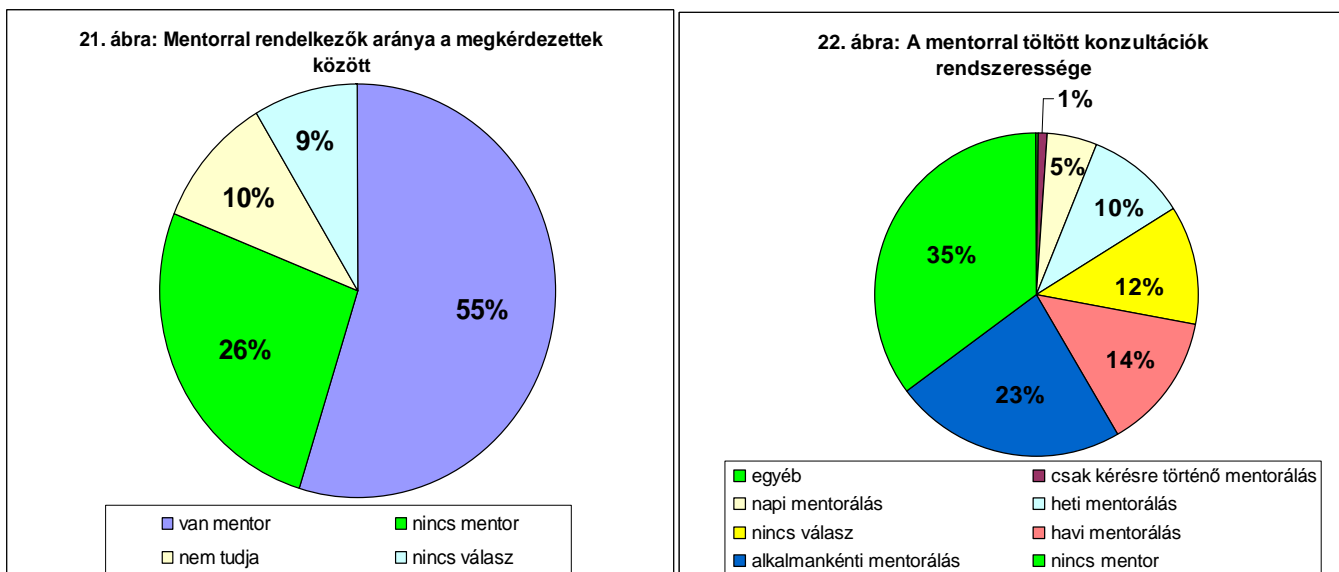
A fogadó szervezetekre vonatkozó kérdések elemzésekor kiderült, hogy **az önkéntesek harmada (33,1%) olyan szervezetnél tevékenykedik, amely több mint 20 éve működik**, s csupán 2,9 százalékuk önkénteskedik olyan szervezetnél, amit 1 évnél kevesebb ideje jegyeztek be. 16 százalékuk nem tudja, hogy mikorra tehető a szervezet alapítása.

Kétharmaduk (66,7%) többedmagával tevékenykedik önkéntesként a fogadó szervezeténél. **A szervezetek harmada 20-nál is több önkéntest foglalkoztat.** Itt torzítóak lehetnek a nagy szervezetek tagszervezeteinél önkéntes tevékenységet végzőktől (pl. Magyar Vöröskereszt (VK) Heves, VK Gyöngyös, stb.) kapott válaszok.

A megkérdezett önkéntesek hozzávetőleg fele (52%) nem tudja, hogy van-e a 2005. évi LXXXVIII. a Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény szerinti regisztrációja a fogadó szervezetüknek, s 19 százalékuk szerint szervezetük nem rendelkezik ilyen regisztrációval. (ld. 20. ábra)

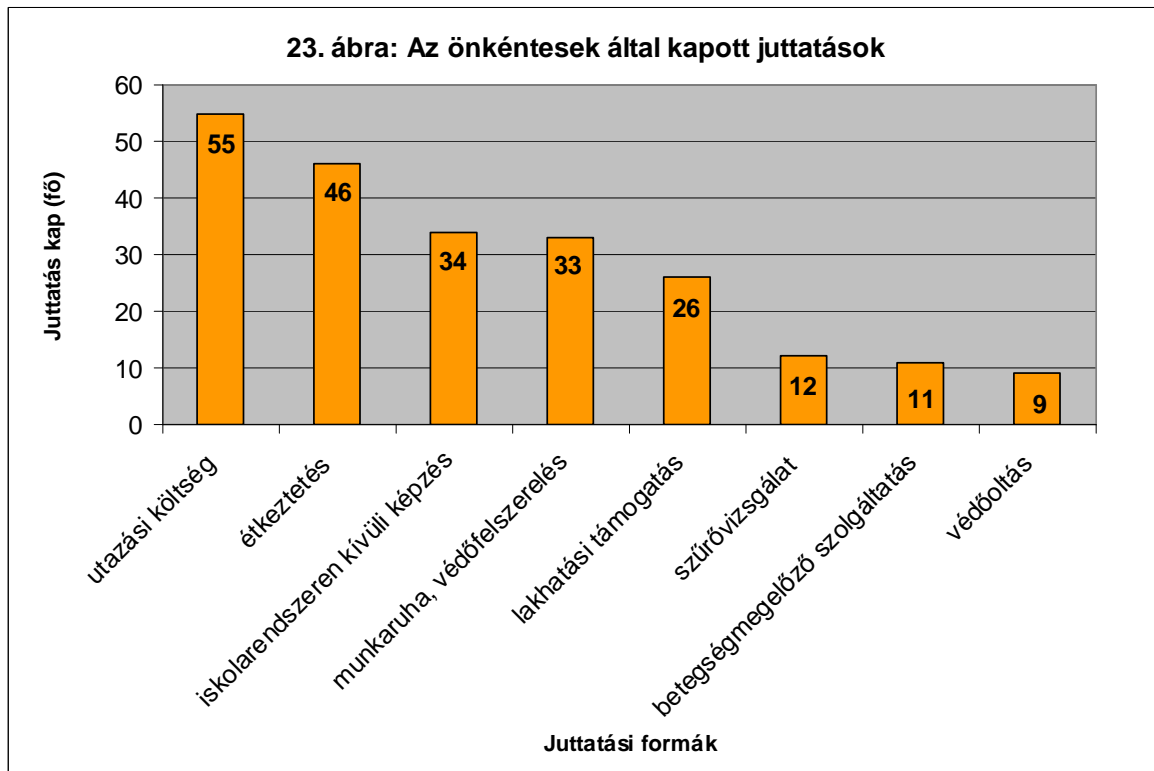
Az önkéntesek valamivel több, mint felének (55%) munkáját segíti mentor a fogadó szervezeténél, negyedük esetében (26%) nincs mentor, s tizedük nem tudja, hogy van-e mentora. Vélhetően ezekben az esetekben nincs is mentor. (ld. 21. ábra)

Elkeserítő ez a számadat annak tükrében, hogy **a megkérdezettek 80%-a szerint fontos lenne a mentori segítség munkájuk során.** Leginkább a 35 év fölöttiek igénylik a mentori segítséget.

A mentorról bírók közel ötöde (23%) alkalmanként találkozik mentorával, 14% havonta, tizedük heti rendszerességgel konzultál. Napi kapcsolattartás csupán a válaszadók 5 százaléka esetében jellemző. (ld. 22. ábra)

A megkérdezettek közel 80 százaléka nem kötött szerződést a fogadó szervezetével. A megkötött szerződések jellemzően határozott idejűek, tartalmazzák munkaidőre, munkavégzés helyére és pihenőidőre vonatkozó információkat; szerepel bennük az ellátottak/célcsoport köre; illetve kisebb részük részletezi a juttatásokat is.

Juttatások:

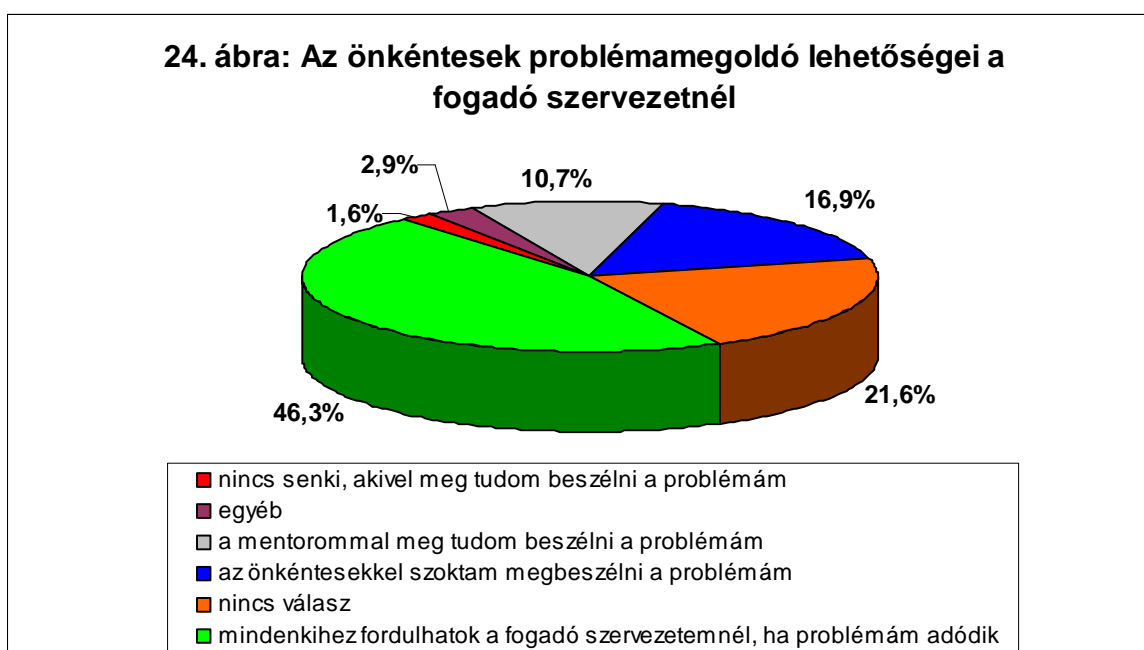
1. utazási költség térítése
2. étkeztetés
3. szállásköltség
4. védőoltás
5. szűrővizsgálat
6. betegségmegelőző szolgáltatás
7. iskolarendszeren kívüli képzés
8. munkaruha, védőfelszerelés

A juttatások fajtáit vizsgálva, látható, hogy azon kevesek, akik ilyen juttatásokat kapnak, leginkább utazási költségtérítést, étkeztetési hozzájárulást és munkaruhát, védőfelszerelést kapnak. Üdvözlendő, hogy 34-en iskolarendszeren kívüli képzésben is részt vettek a fogadó szervezetük juttatásaként. (ld. 23. ábra)

Össességében elmondható, hogy a szervezetek a munkavégzés tárgyi feltételeit túlnyomó többségben valamilyen formában biztosítják.

Súlyos problémaként értékelendő, hogy a megkérdezettek közel negyede (23,5%-a) kapott valamilyen felkészítést önkéntes tevékenysége kezdetén. Amennyiben ehhez társítjuk a mentorral nem rendelkezők számát, komoly hiányossággént értékelhetjük, hogy a fogadó szervezetek túlnyomórészt nem foglalkoznak elégséges mértékben önkénteseik felkészítésével, mentorálásával.

Ugyanakkor, ha figyelembe vesszük az önkéntesek igényét az ilyen jellegű felkészítésekre, akkor azt láthatjuk, hogy pusztán alig több mint harmaduk (37,9%) tart igényt felkészítésre, és nagyjából ugyanennyien (35,2%) pedig egyenesen elutasítják azt. A tevékenység végzése közben a legtöbb szervezetnél vagy a mentorhoz (10,7%), vagy a szervezet bármely munkatársához (46,3%) tud fordulni problémájával az önkéntes. (ld. 24. ábra)

A vizsgálatunk során elért jellemző fogadó szervezet Heves megyében tehát:

Olyan civil szervezet, ami minimum 2 éve működik, minimum 5 önkéntest foglalkoztat, de nem rendelkezik a közérdekű önkéntes törvény által előírt minisztériumi regisztrációval, nem köt önkénteseivel szerződést, nem tart felkészítést a tevékenység kezdetekor és nem biztosít juttatásokat az önkéntese számára. Ugyanakkor biztosítja a munka elvégzéséhez szükséges tárgyi feltételeket és mentort is rendel önkéntesei mellé; továbbá nem kéri etikátlan vagy jogszabályba ütköző cselekedetre önkéntesét.

II/6. Az Önkéntes Centrum működéséről és feladatairól

A megkérdezettek több mint **háromnegyede** vallotta, **hogy szükségesnek tartaná a Heves Megyei Önkéntes Centrum létrehozását, hasznosnak tartana egy megyei szintű fogadó szervezet nyilvántartást, amely segíthetne a potenciális önkénteseknek a megfelelő fogadó szervezet(ek) megtalálásában és kiválasztásában.** A válaszadók ugyancsak fontosnak tartanák egy országos szintű fogadó szervezetekre vonatkozó nyilvántartás létrehozását és működtetését, habár ezt kevésbé fontosnak gondolják, mint a megyei szintű nyilvántartást, amely abból adódik, hogy az általunk megkérdezett önkéntesek jellemzően helyi szinten, helyben, lakóhelyükön végzik önkéntes tevékenységüket.

A kialakítandó Heves Megyei Önkéntes Centrum legfőbb általános feladatait illetően előre meghatározott kérdésekkel, 1-5-ig (1 – nem fontos; 5 – nagyon fontos) terjedő skála segítségével kértük a válaszadókat, állítsák fontossági sorrendbe azokat.

A megkérdezettek az Önkéntes Centrum legfontosabb feladatát **az önkéntességről szóló, azzal kapcsolatos általános információk közvetítésében** (33,7%) látták. Ezt az **önkéntesek foglalkoztatására vonatkozó jogi keretokről szóló információnyújtás** (27,4%), valamint az **önkéntesség társadalmi megítélésének formálása** (24,9%) követte. Ugyancsak nagyon fontos feladatnak tartották az önkormányzati, állami intézményekben való önkéntes programok kialakítását (21,2%), valamint az önkéntességgel kapcsolatos börzék szervezését (18,9%).

Fontosnak és közepesen fontosnak nyilvánították:

- az önkéntességről szóló rendezvények, tájékoztatók szervezését (40,7%)³⁹;
- az önkéntes programok kiértékelését (32,5%) és a külföldi önkéntes lehetőségekről való információnyújtást (29,2%)⁴⁰
- a vállalati önkéntes programok kialakításának ösztönzését (29,2%)⁴¹

³⁹ Ez utóbbit a 18 év alatti korcsoport több mint háromnegyede (77,77%), és a 26-35 év közötti korcsoport 60,4%-a jelölte meg szignifikánsan

⁴⁰ Ezt a feladatot a 18 év alatti korcsoport több mint háromnegyede (77,77%), és 19-25 év közötti korcsoport 61,66%-a jelölte meg szignifikánsan.

⁴¹ Ezt a feladatot 26-35 év közötti korcsoport 60,4%-a jelölte meg szignifikánsan.

A válaszadók a Heves Megyei Önkéntes Centrumtól a fogadó szervezetek vonatkozásában az alábbi fontossági sorrendben várják el a feladatok teljesítését.

Nagyon fontos:

1. Önkéntesek toborzása, közvetítése, adatbázis készítése, működtetése (31,9%)
2. Folyamatos kapcsolattartás a fogadó szervezetekkel (24,9%)
3. Fogadó szervezetek toborzása, adatbázis készítése (23,3%)
4. Fogadó szervezeteknek képzések szervezése (18,7%)
5. Segítségnyújtás szóbeli/írásbeli megállapodások elkészítéséhez (17,9%)⁴²

Fontos:

1. Belső szabályzatok elkészítése (37,4%)⁴³

A válaszadók az önkéntesek vonatkozásában 1-5-ig terjedő skálán az alábbi fontossági sorrendet állították fel az Önkéntes Centrum ellátandó feladatainak tekintetében:

Nagyon fontos:

1. Önkéntesek felkészítése (33,5%)⁴⁴
2. Információnyújtás az önkéntességről (33,1%)
3. Elismerést és köszönetnyilvánítást ösztönözze az önkéntesek tekintetében (28,6%)
4. Önkénteseknek képzések szervezése (28,4%)⁴⁵
5. Folyamatos kapcsolattartás az önkéntesekkel (24,9%)
6. Az önkéntes tevékenységre motiváló tényezők feltérképezése (20,2%)⁴⁶

Fontos:

1. Találkozási pontot nyújtson az önkénteseknek (46,1%)⁴⁷
2. Adatbázis készítése az önkéntesekről (45,5%)
3. Az önkéntesek motivációinak fenntartása (43,4%)⁴⁸
4. Segítségnyújtás szóbeli/írásbeli megállapodások elkészítéséhez (42,2%)
5. Műhelymunkák szervezése a tapasztalatok megbeszélésére (39,5%)

⁴² Ezt a feladatot a 26 és 55 év közöttiek 63,75 %-a jelölte meg szignifikánsan.

⁴³ Ezt a feladatot az 56 év feletti korcsoport 52,51%-a jelölte meg szignifikánsan,

⁴⁴ Ezt a feladatot 18 év alatti korosztály 77,77%-a kiugróan jelölte ezt meg, érdemes számukra ilyeneket szervezni.

⁴⁵ Ezt a feladatot a 65 év felettiiek jelölték a legkevésbé fontosnak (48,6%-uk).

⁴⁶ Ezt a feladatot a 36-65 év közötti korcsoport 65,45%-a jelölte meg.

⁴⁷ Ezt a feladatot a 36-55 év közöttiek jelölték meg a legszignifikánsabban a korcsoportok közül, 70,69%-uk. ezért érdemes ilyen jellegű szolgáltatásban is gondolkodni.

⁴⁸ Ezt a feladatot a 19-25 év közötti korcsoport jelölte meg a legfontosabb helyen 63,33%-uk. – Ezért érdemes a motiváció folyamatos nyomon követésére is odafigyelnie az ÖC-nak legfőképpen a fiatalok körében.

6. Szabadidős programokat szervezzen az önkénteseknek (36,2%)
7. Az önkéntesek utánkövetése (36%)

A fogadó szervezetek informálása tekintetében az Önkéntes Centrumnak az alábbi fontossági sorrendet érdemes figyelembe vennie a megkérdezett önkéntesek válaszai tekintetében:

Nagyon fontos:

1. Személyes tájékoztatás biztosítása (27,8%)
2. Honlapon keresztül nyújtott információ (18,9%)⁴⁹
3. Nyomtatott formájú információ biztosítása (18,5%)⁵⁰

Fontos:

1. Rendezvények, börszék szervezése-, mint információs lehetőség (45,3%)
2. E-mailen keresztül történő információnyújtás (41,2%)⁵¹
3. Telefonos információbiztosítás (39,1%)

Az önkéntesek a következő fontossági sorrendben várják el válaszaik alapján az Önkéntes Centrum feléjük irányuló információs szolgáltatásait:

Nagyon fontos:

1. Személyes tájékoztatás biztosítása (25,9%)
2. Nyomtatott formájú információ biztosítása (21,8%)⁵²

Fontos:

1. Rendezvények, börszék szervezése-, mint információs lehetőség (40,1%)⁵³
2. Honlapon keresztül nyújtott információ (38,9%)⁵⁴
3. E-mailen keresztül történő információnyújtás (38,1%)⁵⁵
4. Telefonos információbiztosítás (36,8%)

⁴⁹ Ezt a 19-35 év közötti korosztály 73,33%-a fontosnak, nagyon fontosnak jelölte meg. Ezért érdemes olyan internetes felületeket és kommunikációs csatornákat használni (iwiw, facebook, twitter, stb.), amiket jellemzően fiatalok használnak; és érdemes az ő hangjukon, stílusokban hozzájuk szólani, esetleg egy fiatal csoportot megbízni, hogy az ÖC-nak segítsen be ebbe.

⁵⁰ Ezt a feladatot a 36-56 év közötti korosztály 44,65%-a tartja nagyon fontosnak a többi korosztállyal szemben – ezért érdemes figyelembe venni az adott korosztályok sajátosságait is a nyomtatott anyagok elkészítése során.

⁵¹ Ezt a feladatot a 36 év feletti 91 %-a közepesen fontosnak és fontosnak jelölte; a 26-35 év közöttiek 60,4%-a viszont fontosnak és nagyon fontosnak jelölte.

⁵² Ezt a feladatot a 36 év feletti korosztály 62,17%-a tartja nagyon fontosnak a többi korosztállyal szemben.

⁵³ Ezt a feladatot a 36-55 közötti korosztály 66,91%-a tartja nagyon fontosnak a többi korosztállyal szemben.

⁵⁴ Ezt a feladatot a 25 év alatti korosztály 72,46%-a tartja kimagaslóan nagyon fontosnak a többi korosztállyal szemben.

⁵⁵ Ezt a feladatot a 65 év feletti korosztály 51,35%-a kevésbé fontosnak tartja a többi korosztállyal szemben.

III. JAVASLATOK A KIALAKÍTANDÓ ÖNKÉNTES CENTRUM SZÁMÁRA

Látható, hogy egy leendő Önkéntes Centrumnak öt évvel a jogszabály születése után erőteljesen ki kell állnia az abban foglaltak érvényesítése mellett, arról nem is szólva, hogy nagy hangsúlyt kell fektetnie az önkéntességgel kapcsolatos szabályozások megismertetésére – nem csak a szélesebb társadalom de – az önkéntesek és fogadó szervezetek vonatkozásában is.

Az ismeret közvetítésnek már csak azért is nagy jelentősége van, mert a megkérdezettek több mint kétötödének (43,6%) megítélése szerint az önkéntes munka ma Magyarországon kevésbé elismert. A megkérdezettek kevesebb, mint ötöde (16,9%) szerint pedig az önkéntes munkát egyáltalán nem ismerik el.

Az önkéntesség népszerűsítése és az Önkéntes Centrum potenciális ügyfeleinek bevonása során, az Önkéntes Centrumnak javasolt, hogy az önmegvalósításhoz, önfelneveléshez tartozó értékekre, mint az önkéntes munkavégzés során elnyerhető egyéni hasznokra építse stratégiáját, kampányát, eszközeit, módszereit. Az emberek tudatában az önkéntes munka még mindig sokban egyenlő az ingyen végzett munkával, a „kommunista szombatok” hangulatával. Ugyan a fiatalok körében már hangsúlyosabban megjelenik az önkéntesség „új” eszményének, eszméinek értelmezése, de a középkorú és idősebb korosztály szerint az önkéntesség még mindig nem elismert Magyarországon. Ezért az Önkéntes Centrumnak, ezeknek a sztereotípiáknak a megtörésében, valamint új típusú, jó példák bemutatásában is jelentős szerepet kell vállalnia.

A megkérdezettek az Önkéntes Centrum legfontosabb feladatát az önkéntességről szóló, azzal kapcsolatos általános információk közvetítésében látták. Ezt az önkéntesek foglalkoztatására vonatkozó jogi keretokről szóló információnyújtás, valamint az önkéntesség társadalmi megítélésének formálása követte. Ugyancsak nagyon fontos feladatnak tartották az önkormányzati, állami intézményekben való önkéntes programok kialakítását, valamint az önkéntességgel kapcsolatos börzék szervezését.

A Centrumnak a megkérdezettek válaszai alapján együtt és külön-külön is kell foglalkoznia az önkéntesekkel és a fogadó szervezetekkel.

Az önkéntesek demográfiai sajátosságait tekintve az Önkéntes Centrumnak figyelmet kell fordítania arra, hogy ne csak a megye más városaira koncentrálja működését. A városok infrastrukturális, közlekedési, a célcsoportok elérési szempontjait is figyelembe véve ideális pontjai lehetnek a területi Önkéntes Centrum irodáknak, s nagyobb térségi rendezvényeknek, de az Önkéntes Centrum munkatársainak rendszeres személyes kapcsolattartás javasolt a községekben is, hiszen a megkérdezettek valamivel több, mint a fele (lásd I. kérdéskör 19-20.o) falvakban, községekben él.

Első körben célszerű a civil szervezeti, közösségi aktivitás, önkéntes élet szempontjából jelentős községekben előre meghatározott (kétheti; havi) rendszerességgel megjelenie az Önkéntes Centrum munkatársainak, s mintegy „fogadónapot” tartva konzultálni a helyi véleményformálókkal a települési önkéntes lehetőségekről, programokról.

Másrészről pedig érdemes az önkéntesek elérése és bevonása kapcsán azokra is gondolniuk és külön stratégiát alkalmazniuk, akiknek nincsen a környezetében lehetőségük az önkéntességgel találkozniuk – számukra innovatív megközelítési módokat alkalmazni ajánlott, pl. twitter, iwiw, facebook, internetes egyéb megjelenési lehetőségek. Az elektronikus megjelenés, főleg a közösségi portálokon a fiatalok megszólítása és bevonása szempontjából jelentős, ám a megkérdezettek kor szerinti eloszlását figyelembe véve a személyes kapcsolattartás, a formálisabb megszólítások az idősebbek szempontjából jelentősek lehetnek.

A megkérdezettek több mint fele (54,7%) aktív foglalkoztatott, tizedük (9,3%) tanulói, hallgatói jogviszonyban áll, így különös figyelmet kell fordítani az önkénteseknek szóló képzések időpontjának és helyszínének kiválasztására is, hiszen alkalmazotti, tanulói helyzetüknél fogva erősen korlátozódik az ilyen jellegű képzésekre fordítható idő mennyisége. Ezért javasolt az egy megyei képzési bázis helyett, több, a képzésekre jelentkezők száma és lakóhelye szerinti kistérségi oktatási hely biztosítása, már csak azért is, mert elmondható, hogy a megyében önkéntesek leginkább a lakóhelyüket jelentő vagy annak közelében fekvő városban, faluban végzik önkéntes tevékenységüket.

A Centrum önkéntes közvetítő funkciójának kialakításában figyelmet kell fordítania arra, hogy önkéntes tevékenységeik alapján a megkérdezettek legfőképpen események, rendezvények szervezésében és lebonyolításában vesznek részt. Így ez alapján javasoljuk

az Önkéntes Centrum számára, hogy közvetítői munkáját beindítandóan eleinte főként konkrét akciókra, események, rendezvények szervezéséhez, megvalósításához, valamint egyéb mozgósítást igénylő esetekben toborozzon, majd a kialakult önkéntes bázist más szükségletek esetében is önkéntes munkára motiválhat.

A fiatalabb korosztály számára az Önkéntes Centrumnak érdemes figyelmet fordítania az önkéntességről szóló rendezvények, tájékoztatók szervezésére, a külföldi önkéntes lehetőségekről való információnyújtásra, valamint felkészítőket szerveznie az önkéntes tevékenységre. A válaszadók – főként a 36-55 év közötti korosztály – ugyancsak fontosnak tartanák, hogy az Önkéntes Centrum találkozási pontot nyújtson számukra. A középkorú és idősebb korosztály számára a rendezvények és börszék szervezése, a fiatalok számára pedig az elektronikus, internetes információ biztosítása elengedhetetlen. Az előző fejezetben taglalt információs csatornák használata során az Önkéntes Centrumnak ajánlott figyelembe venni az egyes korosztályok sajátosságait, igényeit is.

A **fogadó szervezetek esetében** is komplex szolgáltatáscsomagot ajánlott kínálnia a Centrumnak. Egyrészt kiemelkedő fontosságú a fogadó szervezetek továbbképzése, illetve a még önkéntessel nem rendelkező szervezetek képzése. Alapvető, hogy a szervezetek megismerjék, és ezután alkalmazzák is a közérdekű önkéntességgel foglalkozó 2005-ös vonatkozó jogszabály ajánlásait.

A megkérdezett önkéntesek hozzávetőleg fele nem tudja, hogy van-e a 2005. évi LXXXVIII. a Közérdekű önkéntes tevékenységről szóló törvény szerinti regisztrációja a fogadó szervezetüknek, s 19 százalékuk szerint szervezetük nem rendelkezik ilyen regisztrációval. Javasolt, hogy az Önkéntes Centrum szorgalmazza a jogszabály minél szélesebb körű megismerését és a szervezetek a Nemzeti Erőforrás Minisztériumánál (Szociális és Munkaügyi Minisztérium jogutódja) való regisztrációját.

Kiemelten javasolt, hogy a Centrum tartson önkéntesek fogadására felkészítő, valamint mentorképző tréningeket a (potenciális) fogadó szervezeteknek. Illetve alkalmazzon olyan szakembereket, akik szupervíziós lehetőséget biztosítanak a mentorok számára eseti jelleggel. Célszerű lenne, ha meghatározott időközönként a szupervízor is felkeresné a mentort, így azon mentorok, szervezetek is bekapcsolódnak a szupervízióba, akik

egyébiránt nem ismerik fel szükségét ennek. Ezáltal egy folyamatos „minőségbiztosítási” és az önkéntesek számára nagyon fontos érdekképviselési funkciót is ellátna a Centrum.

A kutatás adatai alapján a megkérdezettek több mint harmadának (35,8%) tevékenységét nem segíti mentor a fogadó szervezetnél, pedig az önkéntesek négyötöde igényelné ezt. Leginkább a 35 év fölöttiek igénylik a mentori segítséget.

Az állandó mentori facilitálás mellett nagy hiányossága a fogadó szervezeteknek, hogy az önkéntesek nem kapnak megfelelő felkészítést önkéntes munkájukra, így munkájuk hatásfoka sok esetben alacsonyabb marad, mint a nem önkénteseké. Ez káros folyamat, mert csökkenti az önkéntes munka elismertségét, ezért javasolt a centrum számára, hogy a fogadó szervezetek felé erősítsék az önkéntesek felkészítésének fontosságát.

Javasolt, hogy a jogszabályi ajánlások alapján az Önkéntes Centrum állítson össze egy kézikönyvet fogadó szervezetek számára, amely az önkéntességről szóló általános információkon túl tartalmazzon egy lépésről lépésre lebontott önkéntesek fogadására vonatkozó folyamatot:

1. jogszabályi háttér megismerése
2. regisztráció a minisztériumnál
3. mentor kijelölése és felkészítése
4. a majdani önkéntes feladatkörének pontos tisztázása
5. az önkéntes kiválasztása és tájékoztatása a tevékenységgel járó jogokról és kötelezettségekről
6. az önkéntessel jogszabályi ajánlás alapján szerződés kötése

A fogadó szervezetek esetében kiemelten fontos, hogy az Önkéntes Centrum olyan rendezvényeket szervezzen részükre, ahol egymás között megoszthatják az önkéntesek toborzásával, foglalkoztatásával kapcsolatos tapasztalataikat, jó gyakorlataikat. A megyei fogadó szervezetek hálózatosodását elősegítenie javasolt az Önkéntes Centrumnak.

Az önkéntességgel még kapcsolatban nem álló, de az iránt érdeklődő emberek megszólításánál javasoljuk a Centrum munkatársainak, hogy mivel az önkéntesek, vagy a

potenciális önkéntesek esetében leginkább a személyes tényezők, terek a leghatékonyabbak elérésük, bevonásuk érdekében, így:

- a potenciális fogadó szervezeteket segítsék, buzdítsák arra, hogy közvetlen környezetükben verbuváljanak önkénteseket, végezzenek toborzó kampányokat;
- ajánlják számukra, hogy a toborzás során a személyes megkeresést használják, mint eszközt, programjaik alapját arra építsék (sejtes építkezés, lánckampány, személyes előadások, olyan helyszínek választása, ahol sok ember jár – pl.: bevásárló központok, belváros, lakónegyedek központjai, stb.);
- másrésről pedig érdemes az önkéntesek elérése és bevonása kapcsán azokra is gondolniuk és külön stratégiát alkalmazniuk ennek érdekében, akiknek környezetében nincsen lehetőségük az önkéntességgel találkozniuk – számukra innovatív megközelítési módokat ajánlott alkalmazni, pl. twitter, iwiw, facebook, internetes egyéb megjelenési lehetőségek.

Ahhoz, hogy mindezen leírtakat az Önkéntes Centrum eredményesen végezni tudja, magának is ismertnek és elismertnek kell lennie. Így az Önkéntes Centrumnak javasolt, hogy saját működéséről és szolgáltatásairól civil szervezetek és cégek, vállalatok, önkormányzatok, önkormányzati intézmények (iskolák, szociális ellátórendszer intézményei) útján tájékoztassa potenciális ügyfeleit. Rajtuk keresztül promótálja magát, vonja be ezeket a szervezeteket az önkéntesség és saját népszerűsítésébe olyan mértékben, amennyire kapacitása és lehetősége van rá.

Felhasznált irodalom

1. Bartal Anna Mária – Kmetty Zoltán: *A magyar önkéntesek motivációjának vizsgálata és a Magyar Önkéntesmotivációs Kérdőív (MÖMK) sztenderdizálásának eredményei* Budapest, 2010. <http://volunteermotivation.hu/downloads/onkmot.pdf> (2010.07.20.)
2. Czike Klára - Kuti Éva: *Lakossági adományok és önkéntes tevékenységek Gyorsjelentés a 2004 -es felmérés eredményeiről* <http://www.nonprofitkutatas.hu/letoltendo/gyorsjelentés.pdf> (2010.07.20.)
3. Czike Klára – Bartal Anna Mária 2005: *Önkéntesek és nonprofit szervezetek – az önkéntes tevékenységet végzők motivációi és szervezeti típusok az önkéntesek foglalkoztatásában.* Budapest: Civitalis Egyesület.
4. Bartal Anna Mária: *Önkéntesek és nem-önkéntesek jellemzői a 2008. évi európai érték vizsgálat tükrében* http://volunteermotivation.info/downloads/ONK_NEMONK_BAM2009.pdf (2010.07.20.)
5. Puskás-Vajda Zsuzsa, Susánszky Éva, Kopp Mária: *Hazai önkéntes társulások tagságának szociodemográfiai és pszichés jellemzői, valamint a társulások dinamikájának elemzése egy országos reprezentatív felmérés alapján* In: *Mentálhigiéne és Pszichoszomatika*, Akadémiai Kiadó, Budapest 2009.
6. Grajczjár István – Szikszai Sándor: *ÖTLET 2005 Program Kutatási Zárótanulmány* http://www.otletprogram.hu/formanyom/Microsoft_Word_-_zarotanulmany-vegleges.pdf (2010.07.21.)
7. Czike Klára - Kuti Éva: *Önkéntesség, jótekonyság társadalmi integráció* In: *Nonprofit Kutatások Szerk: Harsányi László Nonprofit Kutatócsoport és Önkéntes Központ Alapítvány*, Budapest, 2006.
8. *Kiáltvány az Európai Önkéntes Tevékenységről* Európai Önkéntes Központ, 2006. http://www.onkentes.hu/formanyom/CEVManifesto_HU.pdf (2010.07.21.)
9. *A magyarországi önkéntesség fejlesztési stratégiája 2007-2017* Szerk: Dr. Czike Klára, F. Tóth András Önkéntes Központ Alapítvány 2007 <http://www.onkentes.hu/doksik/20070406140519.pdf> (2010.07.21.)
10. Balogh Bence-Mészáros Geyza-Sebestény István: *Módszer és gyakorlat. A nonprofit statisztika 10 éve 1992-2002* <http://www.nonprofitkutatas.hu/letoltheto.htm> (2010.07.21.)
11. *Megyeszintű szolgáltatás-fejlesztési koncepció* Szerk: Kárpátok alapítvány – Magyarország, Életfa Környezetvédő Szövetség, INNTEK Nonprofit Kft. Eger, 2009.

12. Czike Klára – Bartal Anna Mária: Nonprofit szervezetek és önkéntesek – új szervezeti típusok és az önkéntes tevékenységet végzők motivációi In: OFA Munkaügyi Tárgyú Kutatások, Pázmány Péter Katolikus Egyetem, Piliscsaba 2004.
13. Czakó Á., Harsányi L., Kuti É., Vajda Á. (1995): Lakossági adományok és önkéntes munka. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal,
14. Nonprofit szervezetek Magyarországon 2007. Budapest: Központi Statisztikai Hivatal 2009.
15. Magyar Vöröskereszt szervezeti statisztikája
http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/17_szervezeti_adatok.pdf (2010.08.26.)
http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/13_szervezeti_adatok_onkentesek_munkatarsak.pdf (2010.08.26.)
http://www.voroskereszt.hu/images/stories/pdf/statisztika2008/01_osszesitesek_b.pdf (2010.08.26.)

Mellékletek

Alkalmazott kérdőív

1. sz. melléklet

Útmutató kérdőív lekérdezéséhez

2. sz. melléklet

ÚTMUTATÓ Kérdőív lekérdezéséhez

1. A kérdőív a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetének megbízásából, a TÁMOP 5.5.2 program, „Az önkéntesség fejlesztése Heves megyében” elnevezésű projekt keretén belül készült. A kérdőívet a projekt során létrejövő Önkéntes Centrum feladatainak, feladatköreinek meghatározáshoz készítettük. A kutatás, felmérés során egy keresztmetszeti képet kívánunk készíteni, mely az önkéntesek igényeit, szükségleteit vizsgálja, azt veszi alapul.
2. A kérdőív önkitöltésre is alkalmas, de lehetőség szerint kérjük, legyen ott a lekérdezésnél, mert a kitöltésnél kérdések merülhetnek fel!
3. Kérjük, a sorszám helyére ne írjon semmit!
4. Kérjük, a kérdőíven semmit se változtasson!
5. Kérjük, a kérdőívet ne használja fel más célra, más kutatásra a szerzők engedélye nélkül!
6. A lekérdezés előtt kérdezze meg az alanyt, hogy kitöltötte-e már ezt a kérdőívet! Ha igen, ne töltsse ki vele még egyszer.
7. A kérdésekre csak egy válasz adható! Illetve bizonyos kérdéseknél, be kell írni a választ.
8. A kérdőív kitöltése kb. 20-25 percet vesz igénybe.
9. A kérdéssor végén kérje meg az alanyt, hogy nevezzen meg olyan szervezeteket Heves megyében, ahol önkéntesek dolgoznak! És ezeket írja le, ezek közül a szervezetek közül kerülnek majd ki a következő megkérdezettek.
10. A lekérdezési ívre minden lekérdezés után jegyezze fel a szervezetet, ahol éppen járt, így elkerülhető ugyanazon személy esetleges többszöri lekérdezése.
11. A lekérdezés végén köszönje meg a közreműködést!

A lekérdezés alanyai, olyan személyek, akik valaha, vagy jelenleg is önkéntes tevékenységet végeznek mind informális, mind formális keretek között. A következő definíció segíthet a megkérdezendő személyek megtalálásában.

„Önkéntesség definíciója

Az önkéntesség olyan tevékenység, melyet egyénileg vagy csoportosan, rendszeresen vagy alkalmanként, belföldön vagy külföldön, a közös jó érdekében, személyes akaratból végeznek anyagi ellenszolgáltatás nélkül. Az önkéntes tevékenység közvetlen anyagi haszonnal nem jár annak végzője számára, továbbá az önkéntes nem helyettesíti a fizetett munkaerőt. Az önkéntes elsősorban nem saját családjának segít, munkálkodása hozzáadott értéként jelenik meg a fogadó szervezet életében. A tevékenység megvalósulhat non-profit, civil szervezet, vagy állami intézmény-, ritkább esetben for-profit szervezet (cégek, vállalkozások) keretein belül. Előnye, hogy elősegíti a társadalmi beilleszkedést, hozzájárul a szegénység, a kirekesztődés csökkentéséhez és a teljes foglalkoztatottsághoz. Az önkéntesség segít környezetünk és közösségünk jobbá tételében.

Az önkéntes tevékenység négy legfontosabb jellemzője:

- saját elhatározáson alapul, semmiféle külső kényszerítő hatás nem érvényesülhet
- közvetlen anyagi juttatás nem jár érte (bár az önkéntes kiadásai megtéríthetőek)
- a szűkebb értelemben vett családi és baráti körön kívül zajlik
- a közösség számára hasznos, a közjót szolgálja.”

Forrás: Önkéntes Központ Alapítvány: A Magyarországi Önkéntesség Fejlesztési Stratégiája

**Kérjük, hogy a kitöltött kérdőívet juttassa el az alábbi elérhetőségek valamelyikére:
Kárpátok Alapítvány – Magyarország
3300 Eger, Mecssey u. 1.
onkenteskutatas@yahoo.com**

Amennyiben a felméréssel vagy a kérdőív kitöltésével kapcsolatban kérdése merülne fel, kérjük, hogy keresse a kutatás vezetőjét, **Bata Boglárkát**, az onkenteskutatas@yahoo.com e-mail címen, vagy a **+36-20-573-6644**-es telefonszámon.

Közreműködését előre is köszönjük!

Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezete és Kárpátok Alapítvány

Az önkéntesség fejlesztése Heves
megyében
TÁMOP 5.5.2-09/02-2009-0015

Sorszám: _____

KÉRDŐÍV

A kérdőív a Magyar Vöröskereszt Heves Megyei Szervezetének TÁMOP 5.5.2 Önkéntesség fejlesztése Heves megyében elnevezésű projektje keretén belül készült.

A kérdőív célja, a pályázat során megalakuló Heves megyei Önkéntes Centrum lehetséges feladatainak a felmérése.

A kérdőívet a Magyar Vöröskereszt megbízásából a Kárpátok Alapítvány készítette.

Kérjük, figyelmesen olvassa el a kérdéseket, és lehetősége szerint válaszoljon mindegyikre. Minden kérdésre csak egy válasz jelölhető. Kérjük aláhúzással, vagy a válasz előtti szám bekarikázással, a válasz kiemeléséve (félkövér), egyes esetekben a válasz beírásával, adjon választ. A kérdőív anonim, a válaszokat bizalmasan kezeljük.

A kérdőív kitöltése 20-25 percet vesz igénybe.

I. KÉRDÉSKÖR: Az önkéntesről

1. Az Ön neme?

1.	férfi
2.	nő

2. Az Ön születési éve?

3. Mely településen él? Kérjük, írja be a település nevét.

4. Az Ön iskolai végzettsége?

1.	kevesebb, mint 8 általános
2.	8 általános
3.	szakmunkás
4.	szakközépiskola
5.	gimnázium
6.	főiskola, egyetem
7.	egyéb:
99.	nincs válasz

5. Az Ön családi állapota?

1.	nőtlen/hajadon
2.	elvált/külön élő
3.	házas/ partnerkapcsolatban él
4.	özvegy
5.	egyéb:
99.	nincs válasz

6. Vannak-e gyermekei?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

7. Ha igen, hány gyermeke van?

1.	1
2.	2
3.	3 vagy több
99.	nincs válasz

8. Az Ön gazdasági aktivitása?

1.	foglalkoztatott
2.	munkanélküli
3.	gyes, gyed
4.	ápolási díj
5.	háztartásbeli
6.	nyugdíjas
7.	rokkant nyugdíjas
8.	középiskolai hallgató
9.	egyetemi/főiskolai hallgató
10.	egyéb:
99.	nincs válasz

9. Az Ön foglalkozása?

1.	szakmunkás
2.	alkalmazott/beosztott
3.	igazgató, vezető
4.	egyéni/társas vállalkozó
5.	tanuló
6.	egyéb:
99.	nincs válasz

10. Mennyi (nettó) jövedelemmel rendelkezik egy hónapban?

1.	nem rendelkezik jövedelemmel
2.	37.500 Ft alatt
3.	37.500 Ft és 73.500 Ft között
4.	73.500 Ft és 100.000 Ft között
5.	100.000 Ft és 150.000 Ft között
6.	150.000 Ft és 200.000 Ft között
7.	200.000 Ft és 300.000 Ft között
8.	300.000 Ft felett
99.	nincs válasz

II. KÉRDÉSKÖR: Az önkéntes tevékenységről

11. Milyen szervezetnél végez önkéntes tevékenységet?

1.	egyházi szervezetnél
2.	civil szervezetnél (alapítvány, egyesület)
3.	állami fenntartású intézményben (közszolgálat)
4.	for profit/ gazdasági szektorban
5.	egyéb:
6.	nem tudja
99.	nincs válasz

12. Ha állami fenntartású intézményben (közszolgálatnál) (11-es kérdés 3-as válasz) végez önkéntes tevékenységet, válasszon az alábbi kategóriák közül:

1.	szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltató, ill. intézmény
2.	egészségügyi szolgáltató
3.	közoktatási intézmény
4.	felsőoktatási intézmény
5.	muzeális intézmény
6.	nyilvános könyvtár
7.	közlevéltár
8.	önkormányzat
9.	egyéb
10.	nem tudja
99.	nincs válasz

13. Mely településen végez önkéntes munkát? Kérjük, írja be a település(ek) nevét.

--

14. Az alábbiakban felsorolt tevékenységterületek jellemzik-e az Ön által végzett önkéntes munka típusát?

14/a	kulturális	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/b	vallási	1. igen	2. nem	3. nincs válasz

14/c	sport	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/d	szabadidős, hobbi	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/e	szociális ellátás	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/f	oktatás	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/g	többcélú adományozás	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/h	kutatás	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/i	egészségügyi	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/j	polgárvédelem	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/k	környezetvédelmi	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/l	természetvédelmi	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/m	kár és katasztrófavédelem	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/n	jogvédelem	1. igen	2. nem	3. nincs válasz
14/o	közbiztonság védelme	1. igen	2. nem	3. nincs válasz

15. Az önkéntes tevékenységet mely célcsoporttal végzi?

1.	kisebbségek
2.	gyerekek
3.	hajléktalanok
4.	fogyatékkal élők
5.	munkanélküliek
6.	szegények
7.	idősek
8.	az egész lakosság
9.	egyéb:
99.	nincs válasz

16. Mióta végez önkéntes munkát?

1.	kevesebb, mint 1 éve
2.	1-2 éve
3.	2-5 éve
4.	5 évnél régebben
5.	egyéb:
99.	nincs válasz

17. Milyen gyakran végez önkéntes tevékenységet?

1.	naponta
2.	hetente 1-2 alkalom
3.	hetente több, 3-5 alkalom
4.	kéthetente
5.	havonta
6.	félévente
7.	alkalmanként
8.	egyéb:
99.	nincs válasz

18. Havonta átlagosan mennyi időt tölt önkéntes munkával? Kérjük, órában adja meg a választ!

--

III. KÉRDÉSKÖR: Az önkéntes motivációról

19. Miért döntött úgy, hogy önkéntes tevékenységet végez? Kérjük, állítsa fontossági sorrendbe (az 1-5-ig terjedő skála segítségével) az alábbi állításokat, melyek motiválják, motiválták az önkéntes tevékenység végzésére!

19/a	Segíteni akarok a bajba jutott embereken.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/b	Remélem, hogy valami újat tanulhatok.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/c	Valamit tenni akarok.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/d	Új emberekkel akarok találkozni.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/e	A másoknak való tartozásomat akarom törleszteni.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/f	Egy különleges ügyért harcolok.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/g	Sok szabadidővel rendelkezem.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/h	Szakmai fejlődési lehetőség érdekében.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/i	Kihívást keresek.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/j	A vallás, a hit fontossága miatt.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
19/k	Közösséghez tartozás miatt.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

20. Jellemzőek az alábbi tevékenységek az által végzett önkéntes munkára?

20/a	események, rendezvények szervezése és lebonyolítása	1. igen	2. nem
20/b	akciók szervezése, lebonyolítása	1. igen	2. nem
20/c	adománygyűjtés	1. igen	2. nem
20/d	adományosztás	1. igen	2. nem
20/e	adminisztratív feladatok ellátása	1. igen	2. nem
20/f	szakképzettségemnek megfelelő feladatok ellátása	1. igen	2. nem
20/g	elnökségi, kuratóriumi, vezetői tisztség	1. igen	2. nem

	ellátása		
20/h	intézményi szolgáltatásban való segítségnyújtás	1. igen	2. nem
20/i	gyermek és ifjúsági foglalkozások, programok segítése	1. igen	2. nem
20/j	idősek érdekvédelme, segítése	1. igen	2. nem
20/k	családsegítő programokban, rendezvényeken akciókban segítségnyújtás	1. igen	2. nem

21. Hogyan jutott el a fogadó szervezethez, ahol az önkéntes munkát végzi?

1.	a fogadó szervezet hirdetésére jelentkeztem
2.	magam kerestem fogadó szervezetet személyesen
3.	magam kerestem fogadó szervezetet Interneten
4.	lakókörnyezetemben figyeltem fel rá
5.	egyházi szervezetnél találtam rá
6.	ismerőseim, munkatársaim ajánlották
7.	engem kerestek meg személyesen
8.	egyéb:
99.	nincs válasz

22. Okozott-e nehézséget a fogadó szervezet felkeresése?

1.	egyáltalán nem okozott nehézséget
2.	kis nehézséget okozott
3.	sok nehézséget okozott
4.	nagyon nehéz volt
99.	nincs válasz

23. Honnan szerez/szerzett információkat az önkéntességről?

1.	munkahely
2.	oktatási intézmény
3.	civil szervezet
4.	család, rokon
5.	lakókörnyezet
6.	szociális intézmény
7.	egyházi szervezet
8.	média
9.	önkormányzat
10.	egyéb:
99.	nincs válasz

24. Mit gondol, mi az Ön haszna az önkéntes tevékenységből? Kérjük, állítsa fontossági sorrendbe az alábbi állításokat (az 1-5-ig terjedő skála segítségével), melyek jellemzőek az Ön esetében!

24/a	új információk és készségek szerzése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
------	--------------------------------------	---------------	-------------------	---------------------	-----------	------------------

24/b	kapcsolati háló bővítése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
24/c	továbbképzésben való részvétel	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
24/d	szabadidő hasznos eltöltése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
24/e	vallás, hit gyakorlása	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
24/f	munkatapasztalat szerzése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
24/g	munkahely szerzése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

IV. KÉRDÉSKÖR: Az Önkéntes Törvényről

25. Ismeri-e a Közérdekű Önkéntes Tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. törvényt?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

26. Ismeri az önkéntes törvény szerint adható juttatásokat?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

27. Tudja-e az Önkéntes Törvényt érvényesíteni önkéntes tevékenysége során?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

28. Ön szerint segítheti-e a törvény az önkéntesek foglalkoztatását?

1.	igen
2.	nem
3.	nem tudja
99.	nincs válasz

29. Ön szerint növeli-e az önkéntes munka presztízsét az Önkéntes Törvény?

1.	igen
2.	nem
3.	egyéb:
99.	nincs válasz

30. Ön szerint milyen ma Magyarországon az önkéntes munka társadalmi megítélése?

1.	az önkéntes munkát egyáltalán nem ismerik el
----	--

2.	az önkéntes munka kevésbé elismert
3.	az önkéntes munka közepesen elismert
4.	az önkéntes munkát többnyire elismerik
5	az önkéntes munkát teljes mértékben elismerik
99.	nincs válasz

V. KÉRDÉSKÖR: A fogadó szervezetről

31. Tudja-e hogy a fogadó szervezete mióta működik, mióta létezik?

1.	kevesebb, mint 1 éve
2.	2-5 éve
3.	5-10 éve
4.	10-20 éve
5.	20 évnél régebben
6.	egyéb:
99.	nincs válasz

32. Tudja-e mennyi önkéntest foglalkoztat a fogadó szervezete?

1.	1 fő
2.	2-5 fő
3.	5-10 fő
4.	10-20 fő
5.	20 fő felett
6.	nem tudja
99.	nincs válasz

33. Van-e a fogadó szervezetének a Szociális és Munkaügyi Minisztériumnál a Közérdekű Önkéntes Tevékenységről szóló 2005. évi LXXXVIII. Törvény szerinti regisztrációja?

1.	igen
2.	nem
3.	nem tudja
99.	nincs válasz

34. Ha van regisztrációja, tudja-e, hogy mikor regisztrált a szervezet? Kérjük, írja be a regisztráció évét!

--

35. Van-e a fogadó szervezeténél kijelölt személy, aki az önkéntesekkel foglalkozik?

1.	igen
2.	nem
3.	nem tudja
99.	nincs válasz

36. Amennyiben az Ön esetében van kijelölt önkéntesekkel foglalkozó személy a fogadó szervezetnél, milyen gyakran konzultálnak?

1.	napi rendszerességgel
2.	heti rendszerességgel
3.	havi rendszerességgel
4.	alkalmanként
5.	csak akkor, ha én megkérem rá
6.	egyáltalán nem konzultálunk
7.	egyéb:
99.	nincs válasz

37. Fontosnak tartja-e, hogy legyen kijelölt személy, aki az önkéntesekkel foglalkozik a fogadó szervezetnél?

1.	igen, fontosnak tartom
2.	nem tartom fontosnak
99.	nincs válasz

38. Fogadó szervezete szokott-e önkéntességgel kapcsolatos rendezvényekre, tájékoztatókra járni?

1.	igen, minden alkalommal elmennek
2.	igen, alkalmanként elmennek
3.	csak nagyon ritkán mennek el
4.	egyáltalán nem járnak tájékoztatókra
99.	nincs válasz

39. Önnel kötött-e a fogadó szervezete önkéntes szerződést?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

40. Ha van szerződése, az milyen időtartamra szól?

1.	határozott idejű
2.	határozatlan idejű
99.	nincs válasz

41. Ha van szerződése, az tartalmaz-e információkat az alábbiakra vonatkozóan?

41/a	munkaidő	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
41/b	pihenőidő	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
41/c	ellátási hely	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
41/d	ellátottak köre	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs

					válasz
41/e	juttatások	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz

42. Ha kap juttatásokat, melyek azok az alábbiakban felsoroltak közül?

42/a	utazási költség térítése	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/b	étkeztetés	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/c	szállásköltség	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/d	védőoltás	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/e	szűrővizsgálat	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/f	betegségmegelőző szolgáltatás	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/g	iskolarendszeren kívüli képzés	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz
42/h	munkaruha, védőfelszerelés	1. igen	2. nem	3. nem tudja	99. nincs válasz

43. Biztosít-e a fogadó szervezete felkészítő képzést az önkénteseknek az önkéntes munka megkezdése előtt?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

44. Igényeli-e a felkészítő képzést a fogadó szervezettől?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

45. A fogadó szervezet biztosítja-e az ön munkájához szükséges tárgyi feltételeket?

1.	nem biztosít semmit, én szerzem be
2.	csak kevés eszközt tud biztosítani
3.	sok mindent biztosít
4.	minden eszközt biztosít számomra
99.	nincs válasz

46. Előfordult-e már, hogy Ön megtagadta a fogadó szervezete egy tevékenységre szóló utasítását, mert azt Ön nem szívesen végezte volna el?

1.	még soha nem volt ilyen utasítás
2.	már egyszer előfordult

3.	ritkán előfordult
4.	gyakran előfordult
99.	nincs válasz

47. Ha az önkéntes munkájával kapcsolatban probléma vagy konfliktus adódik, tud-e valakitől segítséget kérni, beszélni valakivel?

1.	nincs senki, akivel meg tudom beszélni a problémám
2.	a mentorommal meg tudom beszélni a problémám
3.	az önkéntesekkel szoktam megbeszélni a problémám
4.	mindenkihez fordulhatok a fogadó szervezetemnél, ha problémám adódik
5.	egyéb:
99.	nincs válasz

VI. KÉRDÉSKÖR: Az Önkéntes Centrum működéséről és feladatairól

48. Szükségesnek tartaná-e egy Heves megyei Önkéntes Centrum létrehozását?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

49. Hasznosnak tartana megyei szintű fogadó szervezet nyilvántartást?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

50. Hasznosnak tartana országos fogadó szervezet nyilvántartást?

1.	igen
2.	nem
99.	nincs válasz

51. Ön szerint a kilakatásra kerülő heves megyei Önkéntes Centrum milyen általános feladatot lásson el? Kérjük, hogy az 1-5-ig terjedő skála segítségével állítsa fontossági sorrendbe az alábbiakat!

51/a	Közvetítse az általános információkat az önkéntességről.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/b	Az önkéntesek foglalkoztatására vonatkozó jogi keretokről nyújtson információt.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/c	Szervezzen börséket az önkéntességgel	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

	kapcsolatban.					
51/d	Tájékoztatók, rendezvényeket szervezzen az önkéntességről.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/e	Külföldi önkéntes lehetőségekről nyújtson információt.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/f	Önkéntes programokat értékeljen.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/g	Az önkéntesség társadalmi megítélését formálja.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/h	Az önkéntes programokat alakítsa ki állami/önkormányzati intézményekben.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
51/i	Vállalati önkéntes program(ok)-at alakítsa ki, ösztönözze azokat.	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

52. Ön szerint mennyire fontos, hogy az Önkéntes Centrum segítse az alább felsorolt feladatokban a fogadó szervezetek munkáját?

52/a	Önkéntesek toborzása, közvetítése, adatbázis készítése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
52/b	Fogadó szervezetek toborzása, adatbázis készítése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
52/c	Fogadó szervezeteknek képzés szervezése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
52/d	Folyamatos kapcsolattartás a fogadó szervezetekkel	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
52/e	Segítségnyújtás írásbeli/ szóbeli megállapodás elkészítésben	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
52/f	Belső szabályzatok elkészítése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

53. Ön szerint mennyire fontos, hogy az Önkéntes Centrum segítse az alább felsorolt feladatokban az önkénteseket?

53/a	Információnyújtás az önkéntességről	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/b	Az önkéntes tevékenységre motiváló tényezők feltérképezése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/c	Önkéntesek felkészítése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/d	Önkénteseknek képzés szervezése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/e	Adatbázis készítése az önkéntesekről	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/f	Az önkéntesek után követése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/g	Folyamatos kapcsolattartás az önkéntesekkel	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/h	Találkozási pontot nyújtson az önkénteseknek	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/i	Műhelymunkákat szervezzen a tapasztalatok megbeszélésére	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/j	Szabadidős programokat szervezzen az önkénteseknek	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/k	Az önkéntesek motivációinak fenntartását segítse	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/l	Elismerést és köszönetnyilvánítást ösztönözzön az önkéntesek tekintetében	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
53/m	Segítségnyújtás írásbeli/ szóbeli megállapodás elkészítésben	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

54. Ön szerint hogyan informálja az Önkéntes Centrum a fogadó szervezeteket?

54/a	Tájékoztatás biztosítása személyesen	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
------	--------------------------------------	---------------	-------------------	---------------------	-----------	------------------

54/b	Tájékoztatás biztosítása telefonon	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
54/c	Tájékoztatás e-mailen keresztül	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
54/d	Információt nyújtson honlapon keresztül	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
54/e	Rendezvények, börszék szervezése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
54/f	Információ nyomtatott formában	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

55. Ön szerint hogyan informálja az Önkéntes Centrum az önkénteseket?

55/a	Tájékoztatás biztosítása személyesen	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
55/b	Tájékoztatás biztosítása telefonon	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
55/c	Tájékoztatás e-mailen keresztül	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
55/d	Információt nyújtson honlapon keresztül	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
55/e	Rendezvények, börszék szervezése	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos
55/f	Információ nyomtatott formában	1. nem fontos	2. kevésbé fontos	3. közepesen fontos	4. fontos	5. nagyon fontos

56. Ismer-e a településén és/vagy Heves megyében olyan szervezeteket, ahol önkénteseket foglalkoztatnak?

Amennyiben ismer ilyet, kérjük, adja meg a szervezet és a település nevét.

Köszönjük a segítségét!

Kérjük, hogy a kitöltött kérdőívet juttassa el az alábbi elérhetőségek valamelyikére:

Kárpátok Alapítvány – Magyarország

3300 Eger, Mekksey u. 1.

onkenteskutatas@yahoo.com